

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Handreiking Bal en Bbl

Rijksregels over activiteiten

Hulpmiddel voor wetgevingsjuristen en wetgevende beleidsmakers die
wijzigingen voorbereiden van het Besluit activiteiten leefomgeving of het
Besluit bouwwerken leefomgeving

Inhoud

LIJST MET AFKORTINGEN.....	3
1. Inleiding.....	5
2. Ontwerpprincipes.....	7
2.1 Ontwerpprincipes van het Bal.....	7
2.2 Ontwerpprincipes van het Bbl.....	9
3. Algemene onderwerpen.....	10
3.1 Toepassingsbereik en aanwijzing activiteiten.....	10
3.2 Exclusieve economische zone.....	13
3.3 Bevoegd gezag.....	14
3.4 Normadressaat.....	14
3.5 Specifieke zorgplichten.....	15
3.6 Maatwerkvoorschriften en maatwerkregels.....	16
3.7 Meldingen.....	19
3.8 Verstrekken van gegevens en bescheiden en informeren.....	22
3.9 Aanwijzing vergunningplichtige gevallen.....	22
3.10 Gelijkwaardige maatregelen.....	25
3.11 Doelvoorschriften en middelvoorschriften.....	27
3.12 Modules.....	32
4. Specifieke onderwerpen.....	33
4.1 Richtingaanwijzers in het Bal.....	33
4.2 Geen subdelegatie, wel (service)verwijzingen.....	33
4.3 Normalisatie.....	34
4.4 Conformiteitsbeoordelingen (zoals certificatie en inspectie) en accreditatie.....	36
4.5 Bemonsteren, analyseren, berekenen en meten.....	39
4.6 Opschriften van artikelen en paragrafen.....	39
4.7 Overgangsrecht.....	41
4.8 Overige aandachtspunten.....	42

LIJST MET AFKORTINGEN

Hieronder is een lijst opgenomen met afkortingen die in deze handreiking worden gebruikt. Daarnaast is er binnen het Rijk een meer uitgebreide lijst met afkortingen die in verband met het stelsel van de Omgevingswet worden gehanteerd. Die lijst ([Afkortingen Ow](#)) bevat onder meer afkortingen die verband houden met digitaliseringsaspecten.

AMvB	algemene maatregel van bestuur
Ar	Aanwijzingen voor de regelgeving
Awb	Algemene wet bestuursrecht
Bal	Besluit activiteiten leefomgeving
Bbl	Besluit bouwwerken leefomgeving
BES	Bonaire, Sint Eustatius en Saba
Bkl	Besluit kwaliteit leefomgeving
BRL	beoordelingsrichtlijn
DSO	Digitaal stelsel Omgevingswet
DSO-LV	landelijke voorziening van het DSO
EEZ	exclusieve economische zone
EU	Europese Unie
GIO's	geografische informatie objecten
ISO	Internationale Organisatie voor Standaardisatie
MR	ministeriële regeling
MvT	memorie van toelichting
MvT Invoeringswet Ow	memorie van toelichting bij de Invoeringswet Omgevingswet (<i>Kamerstukken II 2017/18, 34986, 3</i>)
MvT Omgevingswet	memorie van toelichting bij de Omgevingswet (<i>Kamerstukken II 2013/14, 33962, 3</i>)
NEN	Nederlandse norm
Ow	Omgevingswet
PGS	Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen
standaard	Standaard Toepasbare Regels, STTR

Stb.	Staatsblad
Stcrt.	Staatscourant
STOP	Standaard officiële publicaties
TPOD	Toepassingsprofiel omgevingsdocumenten
VN- Zeerechtverdrag	Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wed	Wet op de economische delicten

1. Inleiding

In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) zijn regels gesteld over activiteiten met gevolgen voor de fysieke leefomgeving. Het Bbl bevat regels over bouwactiviteiten, sloopactiviteiten en het gebruik en het in stand houden van bouwwerken. Het Bal stelt regels over de overige in artikel 4.3 Omgevingswet genoemde activiteiten. De (algemene) regels in het Bal en Bbl gelden direct voor burgers, bedrijven en overheden die deze activiteiten verrichten; het zijn zogenoemde algemene rijksregels. Daarnaast wijzen deze besluiten activiteiten aan die alleen mogen worden verricht met een omgevingsvergunning. De besluiten geven invulling aan artikel 4.3 Omgevingswet, dat een grondslag biedt voor het stellen van algemene rijksregels over activiteiten, en artikel 5.1 Omgevingswet, dat een grondslag biedt voor het aanwijzen van vergunningplichtige en vergunningvrije activiteiten.

Ook zijn in het Bal regels opgenomen die hun grondslag vinden in de artikelen 2.24, eerste lid (grondslag algemene instructieregels Rijk), en 5.2, eerste lid (afbakening vergunningplicht artikel 5.1), Omgevingswet. Deze regels zijn gericht tot bestuursorganen, maar zijn gezien hun verwevenheid met de regels van het Bal opgenomen in dit besluit en niet in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). In het Bbl zijn daarnaast ook regels opgenomen die zijn gebaseerd op artikel 23.1 Omgevingswet; het gaat hier om regels die voortvloeien uit de richtlijn energieprestatie van gebouwen (EPBD) die niet zonder meer zien op activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving.

Tot slot is een aantal onderdelen van het Bal en het Bbl gebaseerd op andere wetten, zoals de Arbeidsomstandighedenwet, de Wet veiligheidsregio's, de Wet milieubeheer en de Woningwet.

Deze handreiking beschrijft ontwerpkeuzes en bevat vuistregels voor het opstellen van regels in het Bal en het Bbl. Samen met de algemene [Leidraad wetgevingskwaliteit stelsel Omgevingswet](#) en de overige specifieke handreikingen voor de uitvoeringsregelgeving ([Handreiking Bkl](#), [Handreiking Omgevingsbesluit](#) en [Handreiking Omgevingsregeling](#)) is deze handreiking een hulpmiddel voor wetgevingsjuristen en wetgevende beleidsmakers die wijzigingen voorbereiden van het Bal of het Bbl.¹ Deze documenten zijn aanvullend op het algemene wetgevingsbeleid zoals vastgelegd in de Aanwijzingen voor de regelgeving.

Deze handreiking heeft tot doel ervoor te zorgen dat de regels in het Bal en het Bbl ook in de toekomst leesbaar en toegankelijk blijven voor de gebruikers en dat de coherentie binnen het Bal en het Bbl (en de rest van het stelsel van de Omgevingswet) behouden blijft.

Deze handreiking wordt pas gebruikt als is vastgesteld:

- dat er wetgeving moet komen, het Integraal Afwegingskader (IAK) is bijvoorbeeld al toegepast;
- dat het subsidiariteitsbeginsel van artikel 2.3 Omgevingswet niet in de weg staat aan het stellen van regels door het Rijk; zie paragraaf 2.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Bal (*Stb.* 2018, 293, p. 500) en de paragrafen 2.2.1 en 2.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Bbl (*Stb.* 2018, 291, p. 168 e.v. en 171);² en
- dat het te regelen onderwerp past in het Bal of het Bbl, met name regels die uitwerking geven aan de artikelen 4.3, eerste en tweede lid, (wijst de activiteiten aan waarvoor bij algemene maatregel van bestuur (AMvB) regels kunnen worden gesteld) en 5.1, eerste en tweede lid, Omgevingswet

¹ De Leidraad wetgevingskwaliteit stelsel Omgevingswet en de Handreiking Bkl zijn te raadplegen op de site van het Kenniscentrum Wetgeving en Juridische zaken (KCWJ). De Handreiking Omgevingsbesluit en de Handreiking Omgevingsregeling zullen binnenkort via die site worden ontsloten.

² Zie ook: Wegwijzer instrumenten Omgevingswet (dit document zal binnenkort via de site van het KCWJ worden ontsloten).

(grondslagen voor het bij AMvB aanwijzen van de vergunningvrije en vergunningplichtige gevallen);

- dat voor het te regelen onderwerp voldoende grondslagen zijn in de Omgevingswet.

2. Ontwerpprincipes

2.1 Ontwerpprincipes van het Bal

De regels in het Bal zijn zodanig vormgegeven dat degene die een in dat besluit geregelde activiteit verricht zoveel mogelijk alleen met die regels wordt geconfronteerd die van belang zijn voor die activiteit. Daarom is bij het structureren van de regels zo veel mogelijk aangesloten bij activiteiten zoals een burger of bedrijf die ziet. Aan het Bal liggen de hieronder weergegeven ontwerpprincipes ten grondslag.

Activiteiten bij elkaar en in samenhang regelen

Activiteiten worden zoveel mogelijk bij elkaar en in samenhang geregeld. Dit principe komt tot uitdrukking in de hoofdstukindeling. In hoofdstuk 6 zijn bijvoorbeeld alle regels samengebracht die betrekking hebben op oppervlaktewaterlichamen; voorheen waren deze regels verspreid over meerdere AMvB's en ministeriële regelingen.

Getrapte structuur

Voor de regels over milieubelastende activiteiten en lozingsactiviteiten in de hoofdstukken 2 tot en met 5 is gekozen voor een getrapte structuur.³

- Hoofdstuk 2 bevat algemene regels die van toepassing zijn op alle milieubelastende activiteiten en lozingsactiviteiten. In dit hoofdstuk is bijvoorbeeld de specifieke zorgplicht geregeld en is bepaald wie het bevoegd gezag is.
- In hoofdstuk 3 zijn de milieubelastende activiteiten en de daarbij verrichte lozingsactiviteiten aangewezen waarvoor de regels in de hoofdstukken 4 en 5 gelden. Als een activiteit niet is aangewezen in hoofdstuk 3, dan zijn de regels in de hoofdstukken 4 en 5 niet van toepassing. In hoofdstuk 3 is een onderverdeling gemaakt in activiteiten die specifiek in een bepaalde bedrijfstak worden verricht (afdelingen 3.3 tot en met 3.11) en activiteiten die niet specifiek in een bepaalde bedrijfstak worden verricht (afdeling 3.2). In afdeling 3.2 is bijvoorbeeld het opslaan van vloeistoffen in opslagtanks geregeld. Die activiteit komt voor in verschillende bedrijfstakken. In hoofdstuk 3 zijn ook de zogenoemde richtingaanwijzers opgenomen, dat wil zeggen dat per aangewezen milieubelastende activiteit en lozingsactiviteit is aangegeven welke (algemene) regels van hoofdstuk 4 van toepassing zijn (zie over de richtingaanwijzers verder paragraaf 4.1). In hoofdstuk 3 zijn ten slotte ook de gevallen aangewezen waarvoor een omgevingsvergunning is vereist.
- Hoofdstuk 4 bevat de inhoudelijke regels die met de richtingaanwijzers in hoofdstuk 3 van toepassing worden verklaard (worden 'aangezet'). Deze inhoudelijke regels kunnen ook van toepassing zijn op activiteiten die als vergunningplichtig zijn aangewezen. Of dat het geval is, blijkt uit de richtingaanwijzers in hoofdstuk 3.
- Hoofdstuk 5 bevat, om onnodige herhaling te voorkomen, een aantal modules met regels over onderwerpen die bij veel (deel)activiteiten voorkomen. In de hoofdstukken 3 en 4 worden de modules waar nodig van toepassing verklaard.

Ook in de overige hoofdstukken van het Bal is er sprake van een getrapte structuur waarbij in de eerste afdeling de algemene regels staan die van toepassing zijn op alle activiteiten die zijn geregeld in dat hoofdstuk en in de tweede (en soms derde) afdeling de inhoudelijke regels staan die gelden voor bepaalde activiteiten.

Volgorde van afdelingen, artikelen en thema's

³ Zie voor een verdere uitleg van de structuur van de hoofdstukken 2 tot en met 5 van het Bal hoofdstuk 5 van het algemeen deel van de NvT Bal (*Stb.* 2018, 293, p. 609 e.v.).

In een hoofdstuk wordt de volgende volgorde van afdelingen en artikelen gevolgd (niet in ieder hoofdstuk zijn alle bepalingen nodig):

Volgorde van afdelingen (algemeen)

Over het algemeen wordt in de hoofdstukken de volgende indeling van afdelingen gebruikt met de daarbij aangegeven onderwerpen:

Afdeling 1 Algemeen

- activiteiten (toepassingsbereik)
- oogmerken
- bevoegd gezag
- normadressaat
- specifieke zorgplicht
- maatwerkregels
- maatwerkvoorschriften
- algemene gegevens bij een melding
- algemene gegevens bij het verstrekken van gegevens en bescheiden
- gegevens bij wijzigingen
- gegevens op verzoek bevoegd gezag
- informeren over ongewoon voorval
- gegevens en bescheiden bij ongewoon voorval

Afdeling 2 Inhoudelijke regels

- aanwijzing activiteiten
- aanwijzing vergunningplichtige activiteiten
- melding
- gegevens en bescheiden
- enz.

Specifieke volgorde artikelen in een paragraaf in hoofdstuk 4:

- toepassingsbereik (met eventueel uitzonderingen)
- melding
- gegevens en bescheiden/informeren
- aanwijzing modules
- maatwerk
- gelijkwaardigheid

Specifieke volgorde van te regelen thema's in een paragraaf in hoofdstuk 4:

- externe veiligheid
- bodem
- water
- lucht
- afval
- energie/geluid/gezondheid/geurhinder/lichthinder (komen vooralsnog niet samen in een paragraaf voor)
- overgangsrecht (altijd aan het slot van een paragraaf voor alle regels)

Volgorde paragrafen

Voor de volgorde van paragrafen waarin gelijksoortige activiteiten worden geregeld, geldt:

- van groot naar klein:
 - § 3.2.2 Grote stookinstallatie
 - § 3.2.3 Middelgrote stookinstallatie

- van algemeen (of meest voorkomend) naar bijzonder (of minst voorkomend):
 - § 4.69 Sorteren van niet-biologisch geteeld fruit
 - § 4.70 Sorteren van biologisch geteeld fruit

2.2 Ontwerpprincipes van het Bbl

De regels in het Bbl zijn zodanig vormgegeven dat degene die een in dat besluit geregelde activiteit verricht zoveel mogelijk alleen met die regels wordt geconfronteerd die van belang zijn voor die activiteit. Daarom is bij het structureren van de regels zo veel mogelijk aangesloten bij activiteiten zoals een burger of bedrijf die ziet. Aan het Bbl liggen de hieronder weergegeven ontwerpprincipes ten grondslag.

Indeling

Met het oog op de toegankelijkheid voor de gebruiker is ervoor gekozen om de regels op te nemen in een aantal inhoudelijke hoofdstukken die zijn ingedeeld naar de fase in de levenscyclus van een bouwwerk en de soort activiteit, te weten: in stand houden bestaande bouw (hoofdstuk 3), nieuwbouw (hoofdstuk 4), verbouw en functiewijziging (hoofdstuk 5), gebruik (hoofdstuk 6) en verrichten bouw- en sloopwerkzaamheden (hoofdstuk 7). Een ander indelingsprincipe is van meest voorkomende gevallen naar minder vaak voorkomende gevallen. Om die reden is bestaande bouw geregeld voor nieuwbouw.

De gebruiker zal voor een voorgenomen activiteit veelal alleen te maken hebben met de regels in de algemene hoofdstukken (1 en 2) en een van de inhoudelijke hoofdstukken.

Getrapte structuur

Er is gekozen voor een getrapte structuur.

- Hoofdstuk 1 bevat regels over onderwerpen die in alle hoofdstukken een rol (kunnen) spelen, namelijk de begripsbepalingen (met verwijzing naar bijlage I) en een regeling van de wederzijdse erkenning.
- In hoofdstuk 2 zijn algemene onderwerpen geregeld die in het Bbl alleen een rol spelen bij bouwwerken, zoals regels over het bevoegd gezag, maatwerkregels, gelijkwaardigheid en een specifieke zorgplicht voor bouwwerkinstallaties (het gaat hier om installaties die op grond van de wet of een ander hoofdstuk in het Bbl aanwezig moeten zijn). Daarnaast zijn in dit hoofdstuk regels opgenomen ter implementatie van de verordening bouwproducten.
- De hoofdstukken 3 tot en met 6 en afdeling 7.1 bevatten vooral technische regels maar ook enkele procedurele regels over bouwwerken. Elk hoofdstuk bevat daarnaast in de eerste afdeling enkele algemene regels die specifiek op dat hoofdstuk van toepassing zijn, zoals het toepassingsbereik van het hoofdstuk, de oogmerken van de regels in het hoofdstuk, de normadressaat, specifieke zorgplichten (bestaande bouwwerken, brandveilig gebruik bouwwerken, bouw- en sloopwerkzaamheden en mobiele puinbrekers) en maatwerk.
- Afdeling 7.2 bevat regels over het gebruik van mobiele puinbrekers. Deze regels zijn ook van toepassing op het breken van afval van wegen. Aangezien dit geen bouwwerken zijn, zijn enkele algemene bepalingen die in hoofdstuk 2 voor bouwwerken gelden hier herhaald.
- Hoofdstuk 8 bevat de slotbepalingen (inwerkingtreding, algemeen overgangsrecht en citeertitel).

3. Algemene onderwerpen

In dit hoofdstuk worden de algemene onderwerpen besproken die vaak in verschillende hoofdstukken van het Bal en het Bbl aan de orde komen, zoals het toepassingsbereik van de regels, oogmerken, het bevoegd gezag, de normadressaat, specifieke zorgplichten, maatwerk, meldingen en gelijkwaardige maatregelen. Daarnaast komen in dit hoofdstuk onderwerpen aan de orde die veelal maar op een beperkt aantal plaatsen in het Bal en Bbl zijn geregeld, zoals het van toepassing zijn van de regels in de exclusieve economische zone, modules en begripsbepalingen.

3.1 Toepassingsbereik en aanwijzing activiteiten

Toepassingsbereik

Op verschillende plaatsen in het Bal en het Bbl wordt het toepassingsbereik van regels over activiteiten geregeld. Het gaat dan over het toepassingsbereik van het gehele besluit (artikel 1.2 Bal), een aantal hoofdstukken (artikel 2.1 Bal), een hoofdstuk (bijvoorbeeld de artikelen 5.1, 6.1, 7.1 en 8.1 Bal en de artikelen 2.1, 3.1, 4.1, 5.1 en 6.1 Bbl), een afdeling (bijvoorbeeld de artikelen 7.1 en 7.27 Bbl) of een paragraaf (bijvoorbeeld artikelen met het opschrift 'toepassingsbereik' in hoofdstuk 4 Bal en artikel 2.15e Bbl).

Het toepassingsbereik wordt geregeld in een apart artikel.

Modellen toepassingsbereik

Artikel x (activiteiten)

De hoofdstukken (...) gaan over (...) activiteiten die zijn aangewezen in hoofdstuk (...).

Artikel x (toepassingsbereik: activiteiten)

Dit hoofdstuk is alleen van toepassing voor zover dat in hoofdstuk x is bepaald.

Artikel x (toepassingsbereik: activiteiten)

Deze afdeling is van toepassing op (...) activiteiten die het (...) betreffen, met uitzondering van (...).

Artikel x (toepassingsbereik)

Deze paragraaf is van toepassing op (...) activiteiten bestaande uit:

- a. (...); en
- b. (...)

Het toepassingsbereik van de regels over activiteiten is mede bepalend voor de reikwijdte van de specifieke zorgplichten. In bijvoorbeeld hoofdstuk 6 Bal is het toepassingsbereik voor activiteiten ruim: het hoofdstuk gaat onder meer over alle beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot waterstaatswerken in beheer bij het Rijk. Dat betekent dat op al die beperkingengebiedactiviteiten in ieder geval de specifieke zorgplicht (artikel 6.6 Bal) van toepassing is, ook al zijn er in afdeling 6.2 Bal geen specifieke regels over de activiteit opgenomen.

In de hoofdstukken 2 tot en met 5, 10 en 17 Bal is het toepassingsbereik van de regels over activiteiten beperkt. Die hoofdstukken zijn alleen van toepassing op activiteiten die verderop in die hoofdstukken zijn aangewezen. De hoofdstukken 2 tot en met 5 zijn bijvoorbeeld alleen van toepassing op milieubelastende activiteiten die in hoofdstuk 3 zijn aangewezen en lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam of zuiveringstechnisch werk die daarbij worden verricht. Op activiteiten die niet zijn aangewezen in hoofdstuk 3, is de specifieke zorgplicht in artikel 2.11 Bal dus niet van toepassing.

Aanwijzing activiteiten

De hoofdstukken 3, 10 en 17 Bal bevatten dus artikelen waarin activiteiten worden aangewezen. In die artikelen wordt terugverwezen naar het artikel waarin het toepassingsbereik van het desbetreffende hoofdstuk is geregeld.

Model aanwijzing activiteit

Artikel x (aanwijzing (...) activiteiten)

Als (...) activiteit als bedoeld in artikel (...) wordt aangewezen het (...).

Voorbeelden:

Artikel 3.54 (aanwijzing milieubelastende activiteiten)

1. Als milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 2.1 wordt aangewezen het exploiteren van een ippc-installatie voor het stoken, bedoeld in categorie 1.1 van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies. (...)

Artikel 10.10 (aanwijzing beperkingengebiedactiviteiten)

Als beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een luchthaven als bedoeld in artikel 10.1 worden aangewezen het plaatsen en aanleggen van objecten in strijd met een regel in het Luchthavenindelingbesluit Schiphol of een luchthavenbesluit over de maximale hoogte van objecten.

Artikel 17.15 (aanwijzing lozingsactiviteiten)

Als lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam als bedoeld in artikel 17.1 wordt aangewezen het lozen van huishoudelijk afvalwater afkomstig van een pleziervaartuig

Lijn gebruik 'en'/'of' bij opsommingen van activiteiten die worden aangewezen

- Als in een artikel meerdere activiteiten worden aangewezen, wordt aan het slot van het voorlaatste onderdeel 'en' gebruikt. Ook als slechts een van de genoemde activiteiten wordt verricht, is er sprake van een aangewezen activiteit (er is geen cumulatief verband).

Voorbeeld:

Als milieubelastende activiteiten als bedoeld in artikel 2.1 worden aangewezen:

- a. het aanleggen van een bodemenergiesysteem; **en**
- b. het gebruiken van een bodemenergiesysteem.

- Als in een opsomming na een zelfstandig gebruikt werkwoord een voorzetsel volgt, zoals 'van', 'voor' of 'met ', wordt na het voorlaatste onderdeel 'of' gebruikt. Hetzelfde geldt als een zelfstandig naamwoord wordt gebruikt met meerdere bijvoeglijke naamwoorden. In dit geval is er sprake van een alternatieve opsomming en moet 'of' worden gelezen als 'en/of'. Zie ook aanwijzing 3.12 van de Aanwijzingen voor de regelgeving (indien in een opsomming van gevallen 'of' wordt gebruikt, is daaronder mede begrepen de situatie dat meer dan een van de genoemde gevallen zich tegelijk voordoen).

Voorbeelden:

Als milieubelastende activiteiten als bedoeld in artikel 2.1 worden aangewezen:

- (...)
- c. het maken van papierstof, papierpulp, papier **of** karton;
- (...)

Als milieubelastende activiteiten als bedoeld in artikel 2.1 worden aangewezen:

- (...)
- g. het maken van producten van papier, karton, hout, textiel **of** leer.

Als milieubelastende activiteiten als bedoeld in artikel 2.1 worden aangewezen:
a. het opslaan van giftige, bijtende, brandbare **of** oxiderende gassen die tot vloeistof zijn verdicht van ADR-klasse 2 in een opslagtank met een inhoud van meer dan 150 l;
(...)

Als milieubelastende activiteiten als bedoeld in artikel 2.1 worden aangewezen:
(...)
c. het exploiteren van een andere milieubelastende installatie voor het briketteren **of** walsen van steenkool **of** bruinkool;
(...)

- Als in een artikel een verwijzing is opgenomen naar een Europese richtlijn, dan wordt de schrijfwijze van die richtlijn aangehouden, ook als die afwijkt van de gebruikelijke schrijfwijze in het Bal.

Voorbeeld:

Als milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 2.1 wordt aangewezen het exploiteren van een ippc-installatie voor het raffineren van aardolie **en** gas, bedoeld in categorie 1.2 van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies.

- Als in het laatste lid van een artikel een aantal specifieke activiteiten wordt uitgezonderd van de aanwijzing, gelden voor de opsomming van die uitzonderingen dezelfde regels als hiervoor opgesomd.

Voorbeelden:

Onder de aanwijzing vallen niet:

- a. het verbranden van afvalstoffen in een ippc-installatie, bedoeld in paragraaf 3.3.13; **en**
- b. het verbranden van huishoudelijke afvalstoffen die nog niet zijn ingezameld of afgegeven.
(toelichting: er is geen sprake van een cumulatief verband; voor de uitzondering is het niet nodig dat beide activiteiten worden verricht)

Onder de aanwijzing valt niet het houden van landbouwhuisdieren alleen:

- a. voor natuurbeheer **of** beheer van de openbare ruimte;
- b. voor educatieve doeleinden; **of**
- c. bij onderzoeksinstellingen.

Onder de aanwijzing vallen niet de activiteiten, bedoeld in het eerste lid, onder b tot en met h, als deze alleen worden verricht:

- a. tijdens het verrichten van een bouwactiviteit of sloopactiviteit of het aanleggen, wijzigen of verwijderen van een weg;
- b. bij een huishouden of bij het uitoefenen van beroep of bedrijf aan huis; **of**
- c. voor educatieve doelen.

2. Onder de aanwijzing, bedoeld in het eerste lid, onder b, valt niet het houden van ten hoogste:

- a. 10 stuks rundvee die als landbouwhuisdieren worden gehouden;
- b. 15 varkens die als landbouwhuisdieren worden gehouden;
- c. 350 kippen die als landbouwhuisdieren worden gehouden; **en**
- d. 25 overige landbouwhuisdieren, met uitzondering van pelsdieren.
(toelichting: hier is sprake van een cumulatieve opsomming; er moet aan alle voorwaarden worden voldaan om onder de uitzondering te vallen.)

- Als specifieke activiteiten een directe relatie hebben met een paragraaf in een andere paragraaf is, waarbij de aan te wijzen activiteiten elkaar inhoudelijk kunnen overlappen, wordt gesproken over 'deel uit maken van'.

Voorbeeld

1. ...
3. Onder de aanwijzing vallen niet de activiteiten, bedoeld in (...), als deze deel uitmaken van een activiteit, bedoeld in paragraaf (...).

3.2 Exclusieve economische zone

Uit artikel 1.5, tweede lid, Omgevingswet volgt dat het Bal en het Bbl alleen van toepassing zijn in de exclusieve economische zone (EEZ) als dat in het Bal of het Bbl is bepaald. De EEZ is vastgelegd bij en krachtens de Rijkswet instelling exclusieve economische zone en heeft daarmee geen nadere omschrijving in andere regelgeving nodig. De rechtsmacht van Nederland als kuststaat in de EEZ is, in overeenstemming met het VN-Zeerechtverdrag, omschreven in artikel 3 van die rijkswet. Die rechtsmacht betreft onder andere de bouw en het gebruik van kunstmatige eilanden, installaties en inrichtingen evenals de bescherming van het mariene milieu (zie *Stb.* 2018, 293, p. 761).

Bal

Op grond van artikel 1.2 Bal is het Bal van toepassing in de EEZ. Als het niet de bedoeling is om in het Bal een bepaalde regel van toepassing te laten zijn in (een deel van) de EEZ dan moet dus expliciet daarvan worden afgeweken. Dat is bijvoorbeeld gedaan in artikel 3.11, tweede lid, Bal waarin is bepaald dat windturbines die deel uitmaken van een windpark in de Noordzee buiten de aanwijzing van de milieubelastende activiteit vallen. Daarbij wordt opgemerkt dat de Noordzee natuurlijk ruimer is dan de EEZ. Ook de delen van het continentaal plat die behoren tot bijvoorbeeld het Verenigd Koninkrijk liggen in de Noordzee. De regels in het Bal over activiteiten in de Noordzee zijn echter alleen van toepassing in de EEZ, dus het aan Nederland toekomende gedeelte van het continentaal plat. De Noordzee omvat ook de territoriale wateren. Die wateren maken weer geen deel uit van de EEZ. Omdat de uitzondering in artikel 3.11, tweede lid, Bal ook moet gelden voor de territoriale wateren, is ervoor gekozen om de uitzondering van toepassing te laten zijn op windturbines in de Noordzee en niet in de EEZ.

Model uitsluiten toepassing in de EEZ**Artikel x (aanwijzing milieubelastende activiteiten)**

1. Als milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 2.1 wordt aangewezen (...).
2. Onder de aanwijzing valt niet het (...):
 - a. in de Noordzee;
 - b. (...)

Bbl

In het Bbl is niet geregeld dat dat besluit van toepassing is in de EEZ. Dat is ook logisch omdat bouwwerken over het algemeen niet voorkomen in de EEZ en als dat wel het geval is dan worden deze gereguleerd in hoofdstuk 7 Bal of in andere regelgeving, zoals de Mijnbouwwet. Als een bepaalde afdeling/paragraaf van het Bbl wel van toepassing moet zijn in de EEZ, dan zal dat expliciet moeten worden geregeld.

Model toepassing in de EEZ**Artikel x (exclusieve economische zone)**

Deze afdeling/paragraaf is ook van toepassing in de exclusieve economische zone.

3.3 Bevoegd gezag

Voor elke activiteit wordt in het Bal en het Bbl het bevoegd gezag aangewezen:

- waaraan een melding wordt gedaan;
- dat een maatwerkvoorschrift kan stellen;
- dat beslist op een aanvraag om toestemming tot het treffen van een gelijkwaardige maatregel.

Model aanwijzing bevoegd gezag

Artikel x (bevoegd gezag gemeente/waterschap/provincie/Minister)

Voor (...) is (...) het bevoegd gezag:

- a. waaraan een melding wordt gedaan;
- b. dat een maatwerkvoorschrift kan stellen; of
- c. dat beslist op een aanvraag om toestemming om een gelijkwaardige maatregel te treffen.

3.4 Normadressaat

De inhoudelijke regels van het Bal en Bbl bepalen niet wie deze moet naleven; dat volgt namelijk uit de algemene regel die de normadressaat aanwijst (zie in het Bal artikel 2.10 en de bepaling over aanwijzing van de normadressaat in de eerste afdeling van hoofdstuk 6 e.v.). Voor zowel het Bal als het Bbl geldt als uitgangspunt dat degene die de activiteit verricht, de normadressaat, ervoor moet zorgen dat de regels worden nageleefd, ook als de activiteiten feitelijk door een ander worden verricht (werknemers, opdrachtnemers enz.).

In de meeste gevallen maakt de normadressaat zich kenbaar door een melding te doen aan het bevoegd gezag of door gegevens en bescheiden te verstrekken. Voor een vergunningplichtige activiteit is de vergunninghouder normadressaat (artikel 5.37 Omgevingswet). Er kunnen ook verschillende (rechts)personen als normadressaat optreden, bijvoorbeeld door het gezamenlijk doen van een melding of aanvragen van een omgevingsvergunning.

Bal

De regels van het Bal zijn gericht tot degene die de activiteit verricht waarop die regels betrekking hebben (zie paragraaf 2.3.2 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Bal (*Stb.* 2018, 293, p. 500)).

Normadressaat van de regels in het Bal is degene die (economische) zeggenschap heeft over de activiteit; daarbij gaat het zowel om het daadwerkelijk kunnen starten van die activiteit als het zo nodig aanpassen of zelfs staken daarvan. Het kan zowel om een natuurlijk persoon als een rechtspersoon gaan. Als de normadressaat wijzigt, moeten op grond van het Bal de gewijzigde gegevens worden verstrekt (zie bijvoorbeeld artikel 2.19).

Bbl

De regels van het Bbl zijn gericht tot (zie verder paragraaf 2.3.7 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Bbl, *Stb.* 2018, 291, p. 185):

- als het gaat om bestaande bouwwerken: de eigenaar van het bouwwerk of degene die uit anderen hoofde bevoegd is tot het treffen van voorzieningen aan dat bouwwerk (artikel 3.3);
- als het gaat om nieuwbouw: degene die het bouwwerk bouwt (artikel 4.3);
- als het gaat om verbouwen, verplaatsen of wijzigen gebruiksfunctie: degene die het bouwwerk verbouwt of verplaatst of de gebruiksfunctie wijzigt (artikel 5.3);
- als het gaat om gebruiken: degene die het bouwwerk gebruikt (artikel 6.3);
- als het gaat om bouw- en sloopwerkzaamheden (artikel 7.3): degene die deze werkzaamheden verricht; en
- als het gaat om het mobiel breken van bouw- en sloopafval: degene die een mobiele puinbreker in werking heeft (artikel 7.29).

Model normadressaat**Artikel x (normadressaat)**

Aan (...) wordt voldaan door (...). Diegene draagt zorg voor de naleving van de regels over de activiteit.

3.5 Specifieke zorgplichten

De specifieke zorgplichten geven voor een activiteit het doel aan dat bij de bescherming van de fysieke leefomgeving moet worden bereikt zonder daarbij aan te geven met welke middelen dat doel moet worden bereikt, en zonder dat doel in kwantificeerbare termen te omschrijven. Dat maakt het mogelijk om algemene regels of vergunningvoorschriften te richten op de hoofdzaken en voorkomt de noodzaak om gedetailleerde regels te stellen waarmee alle potentiële nadelige gevolgen worden afgedekt en die bij het stellen van de regels niet altijd zijn te voorzien. De specifieke zorgplichten zorgen er bijvoorbeeld voor dat voor vanzelfsprekende maatregelen, zoals good housekeeping, gedetailleerde eisen niet nodig zijn. Er wordt een beroep gedaan op de eigen verantwoordelijkheid van degene die de activiteit verricht voor zover geen uitgewerkte regels gelden.

Bal

Voor alle categorieën activiteiten waarvoor in het Bal algemene rijksregels zijn gesteld, zijn specifieke zorgplichten geformuleerd. De specifieke zorgplichten borduren voort op de algemene zorgplicht in de Omgevingswet (afdeling 1.3), maar zijn concreter. Ze vormen voor de activiteiten waarover het Rijk regels stelt het fundament waarop de meer uitgewerkte rijksregels voortbouwen (zie verder de paragrafen 2.3.4 en 3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Bal (*Stb.* 2018, 293, p. 507 e.v. en p. 518 e.v.)). De specifieke zorgplichten zijn bestuursrechtelijk en strafrechtelijk handhaafbaar en gelden naast meer uitgewerkte regels in het Bal of de omgevingsvergunning.

In een artikel met een specifieke zorgplicht wordt verwezen naar het artikel met de oogmerken/belangen waarvoor de regels over een bepaalde activiteit zijn gesteld zodat deze niet hoeven te worden herhaald (oogmerken/belangen sluiten aan bij de artikelen 4.22 e.v. Omgevingswet). In het volgende lid of de volgende leden wordt de zorgplicht gespecificeerd.

Model specifieke zorgplicht Bal**Artikel x (specifieke zorgplicht)**

1. Degene die een activiteit als bedoeld in artikel x verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel x, is verplicht:
 - a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
 - b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
 - c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.
2. Voor (...) houdt deze plicht in ieder geval in dat:
 - a. (...);
 - b. (...).

Bbl

In het Bbl zijn specifieke zorgplichten opgenomen voor bouwwerkinstallaties, bestaande bouwwerken, brandveilig gebruik van bouwwerken, bouw- en sloopwerkzaamheden en mobiel breken van bouw- en sloopafval. De specifieke zorgplichten borduren voort op de algemene zorgplicht in de wet (afdeling 1.3), maar zijn concreter. Ze vormen voor de activiteiten waarover het Rijk regels stelt, het fundament waarop de meer uitgewerkte rijksregels voortbouwen (zie verder paragraaf 2.3.6 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Bbl, *Stb.* 2018, 291, p. 182). De specifieke

zorgplichten zijn bestuursrechtelijk en strafrechtelijk handhaafbaar en gelden naast meer uitgewerkte regels in het Bbl of de omgevingsvergunning.

In een artikel met een specifieke zorgplicht wordt geen verwijzing opgenomen naar het artikel met de oogmerken/belangen. Er wordt wel concreet omschreven met het oog op welke belangen of situaties de zorgplicht geldt.

Model specifieke zorgplicht Bbl

Artikel x (specifieke zorgplicht: (...))

Degene die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat (...) tot (...) kan leiden/ontstaan, is verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs kunnen worden gevraagd om (...) te voorkomen dat/niet te laten voortduren.

3.6 Maatwerkvoorschriften en maatwerkregels

Met maatwerkvoorschriften en maatwerkregels kunnen algemene rijksregels worden ingevuld of kan van die algemene rijksregels worden afgeweken. Met maatwerkvoorschriften en maatwerkregels kan beter worden aangesloten op de lokale omstandigheden of de specifieke situatie van degene die de activiteit verricht. Deze instrumenten bieden flexibiliteit en maken het mogelijk om de algemene rijksregels te beperken tot de hoofdzaken.

De keuze tussen maatwerkvoorschriften of maatwerkregels wordt overgelaten aan de decentrale overheden.

Maatwerkvoorschriften

Maatwerkvoorschriften zijn beschikkingen van het bevoegd gezag, gesteld over een concrete activiteit. Ze kunnen ambtshalve worden gesteld, bijvoorbeeld naar aanleiding van een melding of van toezicht, of op verzoek, zowel van degene die de activiteit verricht als van een derde. Ze zijn gericht tot degene die de activiteit verricht. Voor Bal-activiteiten waarvoor naast algemene rijksregels ook een omgevingsvergunning nodig is, wordt geen afzonderlijk maatwerkvoorschrift gesteld maar wordt maatwerk als voorschrift aan de vergunning verbonden. In het artikel waarmee de mogelijkheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften wordt geboden, wordt dat tot uitdrukking gebracht (zie hierna de modellen voor maatwerkvoorschriften).

Op grond van artikel 4.5 Omgevingswet kunnen in het Bal en Bbl onderwerpen worden aangewezen waarvoor het bevoegd gezag maatwerkvoorschriften kan stellen. Voor de activiteiten die in het Bal zijn geregeld, is de mogelijkheid om maatwerkvoorschriften te stellen over het algemeen ruim geboden. Daarbij zijn meestal uitzonderingen gemaakt voor bepalingen waarmee activiteiten worden aangewezen en bepalingen over meldingen. Ook is het in het Bal veelal mogelijk gemaakt om met maatwerkvoorschriften af te wijken van de algemene regels. Daar kunnen wel uitzonderingen op worden gemaakt. Dat is voor de milieubelastende activiteiten bijvoorbeeld gedaan als een Europese richtlijn geen afwijkingen toelaat (zie verder "Grenzen aan maatwerk" hieronder). Voor een verdere toelichting op de gemaakte beleidskeuzes wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Bal (*Stb.* 2018, 293, p. 533 e.v.).

In het Bbl zijn de mogelijkheden om maatwerkvoorschriften te stellen minder ruim geboden dan in het Bal. Een belangrijke overweging is geweest dat de landelijke uniformiteit van de bouwregels als een groot goed wordt beschouwd, vanwege de zekerheid die dit aan partijen geeft. In de hoofdstukken 3, 4, 6 en 7 Bbl is bepaald over welke onderwerpen maatwerkvoorschriften kunnen worden gesteld. Daarbij zijn verschillende restricties opgenomen. Voor een verdere toelichting op de gemaakte beleidskeuzes wordt verwezen naar paragraaf 2.3.5 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Bbl (*Stb.* 2018, 291, p. 178 e.v.).

Modellen maatwerkvoorschriften

Artikel x (maatwerkvoorschriften)

1. Een maatwerkvoorschrift kan worden gesteld, of een vergunningvoorschrift als bedoeld in artikel 4.5 van de wet kan aan een omgevingsvergunning als bedoeld in hoofdstuk x worden verbonden, over (...), met uitzondering van bepalingen:
 - a. waarin activiteiten als (...) worden aangewezen; en
 - b. over meldingen.
2. Met een maatwerkvoorschrift of een vergunningvoorschrift kan worden afgeweken van (...), tenzij anders is bepaald. De artikelen van die afdeling en die hoofdstukken over maatwerkvoorschriften zijn van overeenkomstige toepassing op vergunningvoorschriften.
3. Een maatwerkvoorschrift wordt niet gesteld als over dat onderwerp een voorschrift aan een omgevingsvergunning als bedoeld in (...) kan worden verbonden.
4. Op het stellen van een maatwerkvoorschrift over een (...) activiteit zijn de beoordelingsregels en de bepalingen over vergunningvoorschriften in de artikelen (...) van het Besluit kwaliteit leefomgeving van overeenkomstige toepassing.

Artikel x (maatwerkvoorschriften)

1. Een maatwerkvoorschrift of vergunningvoorschrift als bedoeld in artikel 4.5, eerste lid, van de wet kan worden gesteld over de afdelingen (...), met uitzondering van bepalingen over meet- of rekenmethoden.
2. Met een maatwerkvoorschrift of vergunningvoorschrift kan worden afgeweken van de in het eerste lid bedoelde afdelingen, waarbij afwijken alleen versoepelen kan inhouden.
3. In afwijking van het tweede lid kan een maatwerkvoorschrift als bedoeld in de artikelen (...) alleen het bepaalde in die artikelen inhouden.
4. Een maatwerkvoorschrift op initiatief van het bevoegd gezag wordt alleen gesteld over de artikelen (...).
5. Een maatwerkvoorschrift kan alleen worden gesteld of een vergunningvoorschrift [op aanvraag van degene die (...),] kan alleen aan een omgevingsvergunning [als bedoeld in...] worden verbonden met het oog op andere belangen dan bedoeld in artikel x, voor zover de in dat artikel bedoelde belangen zich niet verzetten.

Artikel x (afbakening maatwerkvoorschriften)

Een maatwerkvoorschrift over artikel x kan alleen inhouden:

- a. (...); of
- b. (...).

Artikel x (afbakening maatwerkvoorschriften)

Met een maatwerkvoorschrift over artikel x kan alleen nadere invulling worden gegeven aan de maatregelen voor (...).

Artikel x (afbakening mogelijkheid maatwerk)

Met een maatwerkregel of maatwerkvoorschrift worden de artikelen (...) niet versoepeld.

Artikel x (afbakening mogelijkheid maatwerk)

Een maatwerkregel of maatwerkvoorschrift over deze paragraaf kan alleen aanvullende maatregelen bevatten.

Afstemming tussen maatwerkvoorschriften en beoordelingsregels

Bij het regelen van de mogelijkheid om maatwerkvoorschriften te stellen, is het van belang om de verbinding te leggen met de beoordelingsregels (in het Bkl) die gelden voor de vergunningverlening. Voorkomen moet namelijk worden dat maatwerkvoorschriften kunnen worden gesteld over onderwerpen waarvoor dat met beoordelingsregels en bepalingen over vergunningvoorschriften in het Bkl is uitgesloten. Het Bkl bevat overeenkomstige bepalingen (aangeduid met 'afbakening maatwerk'), die de regels met beperkingen voor het stellen van maatwerkvoorschriften in het Bal van overeenkomstige toepassing verklaren op beoordelingsregels of de bepalingen over vergunningvoorschriften.

Wanneer in het Bal nieuwe regels over maatwerkvoorschriften worden opgenomen, zal dus moeten worden nagegaan of er regels zijn waarvan niet mag worden afgeweken. Als dat het geval is, zal moeten worden bezien of in het Bkl deze regels van overeenkomstige toepassing moeten worden verklaard op beoordelingsregels of de bepalingen over vergunningvoorschriften. Een overeenkomstige werkwijze zal moeten worden gehanteerd op het moment dat in het Bkl beoordelingsregels of bepalingen over vergunningvoorschriften worden opgenomen. Zie verder over de beoordelingsregels hoofdstuk 9 van de Handreiking Bkl.⁴

Maatwerkregels

Maatwerkregels zijn algemeen verbindende voorschriften die kunnen worden gesteld in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening. Deze regels kunnen ook gelden voor daarbij aangegeven locaties, en daarmee zowel voor bestaande als toekomstige activiteiten. Met maatwerkregels kan dus bij voorbaat, niet gekoppeld aan een specifieke activiteit, en ook gebiedsgericht duidelijk worden gemaakt welke regels er op de locatie gelden (zie de paragrafen 2.3.4 en 3.4 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Bal (*Stb.* 2018, 293, p. 507 e.v. en p. 533 e.v.) en paragraaf 2.3.5 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Bbl (*Stb.* 2018, 291, p. 178 e.v.).

Voor de activiteiten die in het Bal zijn geregeld, is de mogelijkheid om maatwerkregels te stellen ruim geboden. Uitzonderingen zijn gemaakt voor bepalingen waarin activiteiten worden aangewezen en bepalingen over meldingen. Ook is het in het Bal veelal mogelijk gemaakt om met maatwerkregels af te wijken van de algemene regels. Daar kunnen wel uitzonderingen op worden gemaakt, bijvoorbeeld omdat een Europese richtlijn geen afwijkingen toelaat.

In het Bbl zijn de mogelijkheden om maatwerkregels te stellen minder ruim geboden dan in het Bal. Een belangrijke overweging is geweest dat de landelijke uniformiteit van de bouwregels als een groot goed wordt beschouwd, vanwege de zekerheid die dit aan partijen geeft. In de hoofdstukken 4 en 6 Bbl is bepaald over welke onderwerpen maatwerkregels kunnen worden gesteld. Daarbij zijn verschillende restricties opgenomen.

Modellen maatwerkregels

Artikel x (maatwerkregels)

1. Een maatwerkregel kan worden gesteld over (...), met uitzondering van bepalingen waarin activiteiten worden aangewezen als (...).
2. Met een maatwerkregel kan worden afgeweken van (...), tenzij anders is bepaald.
3. Een maatwerkregel kan worden gesteld met het oog op de belangen, bedoeld in artikel x.
4. Een maatwerkregel wordt voor (...) activiteiten gesteld in het omgevingsplan of in de omgevingsverordening en voor (...) activiteiten in de waterschapsverordening.

Artikel x (maatwerkregels)

Een maatwerkregel kan worden gesteld over afdeling (...) en de artikelen (...), met uitzondering van bepalingen over meet- of rekenmethoden.

Artikel x (afbakening mogelijkheid maatwerkregels over meldingen)

Een maatwerkregel waarmee wordt afgeweken van een bepaling over een melding uit hoofdstuk x kan alleen inhouden een aanvullend verbod om zonder voorafgaande melding aan het bevoegd gezag een activiteit te verrichten en kan worden gesteld vanwege:

- a. (...);
- b. (...).

Grenzen aan maatwerk

Er zijn grenzen aan het bieden van de mogelijkheid om maatwerkvoorschriften en maatwerkregels te stellen. De eerste begrenzing vloeit voort uit de wet: op grond van de artikelen 4.5 en 4.6

⁴ De Handreiking Bkl is te raadplegen op de site van het Kenniscentrum Wetgeving en Juridische zaken (KCWJ).

Omgevingswet is paragraaf 4.3.2 van de wet van overeenkomstige toepassing op het stellen van maatwerkvoorschriften en maatwerkregels. Dat betekent dat bij het opnemen van regels over het toepassen van maatwerk altijd het oogmerk en de strekking van de algemene rijksregels in acht moeten worden genomen. Verder zijn er in het Bal en het Bbl beperkingen opgenomen over maatwerk op bepaalde typen regels. Met maatwerk kan niet worden afgeweken van de artikelen waarin activiteiten worden aangewezen. Dan zou immers het toepassingsbereik van de algemene rijksregels worden gewijzigd. En maatwerk over meldingen is alleen mogelijk in de vorm van aanvullende meldplichten. De meldplichten in de algemene rijksregels kunnen dus niet met maatwerk worden 'uitgezet'. Tot slot zijn er bij diverse activiteiten grenzen aan maatwerk opgenomen, als Europese richtlijnen zich verzetten tegen maatwerk. Zie bijvoorbeeld artikel 4.8 Bal. Zie verder paragraaf 3.4 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Bal (*Stb.* 2018, 293, p. 533 e.v.), met name onder de kopjes *Inhoudelijke waarborgen* en *Uitsluiting van maatwerk voor bepaalde regels*. Neem bij het opnemen van regels over maatwerk in het Bal en het Bbl deze inhoudelijke kaders in acht.

Vuistregels voor het stellen van regels over maatwerkvoorschriften en maatwerkregels

- Sluit zoveel mogelijk aan bij de lijn waarvoor is gekozen in het Bal en het Bbl.
- Als wordt afgeweken van die lijn, onderbouw dat dan goed in de nota van toelichting.

3.7 Meldingen

Het doel van dit instrument (artikel 4.4, eerste lid, Omgevingswet) is om het bevoegd gezag op de hoogte te stellen van een activiteit die gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving. Het instrument van de melding wordt gebruikt in gevallen met risico's voor de fysieke leefomgeving en waarin verzekerd moet zijn dat de activiteit niet mag beginnen voordat het bevoegd gezag daarvan op de hoogte is. De melding geeft het bevoegd gezag de tijd voor een initiële controle van de activiteit, zodat het zich ervan kan vergewissen dat de regels worden nageleefd. Daarnaast kan het bevoegd gezag beoordelen of het nodig is om maatwerkvoorschriften te stellen, vanwege de gevolgen van de activiteit voor de fysieke leefomgeving of vanwege cumulatie met andere activiteiten. Ook kunnen omwonenden en andere belanghebbenden worden geïnformeerd over de voorgenomen activiteit via een publieke kennisgeving.

In de Omgevingswet is nadrukkelijk niet gekozen voor een meldingenstelsel waarbij na het melden een acceptatie van de melding door het bevoegd gezag moet volgen en waarbij gelet daarop, naar aanleiding van een inhoudelijke beoordeling, de gemelde activiteit door het bevoegd gezag alsnog bij beschikking zou kunnen worden verboden. Artikel 4.4, eerste lid, Omgevingswet bepaalt dat algemene regels een verbod kunnen inhouden om een activiteit te verrichten zonder voorafgaande melding aan het bevoegd gezag. Als die melding is gedaan, mag met de activiteit worden begonnen als vier weken na de melding zijn verstreken. Een mogelijkheid om de activiteit na een melding alsnog te verbieden, biedt de Omgevingswet dus niet.

Vanwege het rechtsgevolg van de meldingsplicht, die inhoudt dat de activiteit niet mag worden verricht als geen melding is gedaan, mag er geen twijfel over bestaan of de ingediende melding voldoet aan de daaraan gestelde eisen. Een onvolledige melding is immers geen melding, met als gevolg dat de activiteit bij een onjuiste melding verboden zou zijn en degene die de activiteit wil verrichten opnieuw een melding zou moeten doen waarbij de meldingstermijn opnieuw zou gaan lopen. Om dit te voorkomen, moeten de indieningsvereisten bij een melding nauwkeurig worden uitgewerkt en zo eenduidig mogelijk worden vastgelegd. Dit schept helderheid voor zowel degene die moet melden als het bevoegd gezag en voorkomt dat er verschil van mening kan bestaan over de vraag of een melding volledig is of niet.

De melding hoeft niet te worden geaccepteerd door het bevoegd gezag. Er volgt naar aanleiding van een melding dan ook geen besluit. Na het verstrijken van de meldingstermijn mag met de activiteit worden begonnen. Een melding is niet aan de orde als het gaat om een activiteit die in het Bal is aangewezen als vergunningplichtig (met de vergunningaanvraag is het bevoegd gezag op de hoogte).

Als dat voor de beoordeling van de melding door het bevoegd gezag relevant is, kan worden geregeld dat bij de melding bepaalde gegevens en bescheiden moeten worden verstrekt. Bij wijziging van de gemelde gegevens moet dat worden gemeld.

Alternatieven voor de verplichting om voorafgaand aan de activiteit een melding te doen, zijn het opnemen van een verplichting om gegevens en bescheiden te verstrekken en de verplichting om het bevoegd gezag te informeren. Anders dan de melding houden dergelijke verplichtingen geen verbod in om met de activiteit te beginnen voordat de gegevens en bescheiden zijn verstrekt. Als het voor een bepaalde activiteit niet per se nodig is dat het bevoegd gezag van tevoren op de hoogte wordt gesteld (voor een initiële controle of voor het stellen van maatwerkvoorschriften) of over bepaalde gegevens en bescheiden beschikt, kan in plaats van een meldingsartikel beter een artikel over het verstrekken van gegevens en bescheiden of het informeren worden opgenomen (zie paragraaf 3.8). Voor meer beleidsmatige achtergronden over de melding wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Bal (Stb. 2018, 293, p. 544 e.v.).

Voor het regelen van de gegevens en bescheiden die bij een melding moeten worden verstrekt (indieningsvereisten) gelden de volgende ontwerpprincipes en uitgangspunten:⁵

- Aansluiten bij Europese regelgeving. Als daarin is geregeld dat bepaalde gegevens en bescheiden moeten worden verstrekt, dan worden die overgenomen. Dit uitgangspunt betekent ook dat niet meer wordt geëist dan de Europese regelgeving verlangt, tenzij daar een goede reden voor is.
 - Vertrouwen in professioneel gedrag van het bevoegd gezag en van degene die de activiteit verricht. Dat betekent bijvoorbeeld dat alleen die gegevens en bescheiden worden opgenomen die het bevoegd gezag nodig heeft voor de uitvoerings- en toezichtstaken.
 - Indieningsvereisten afstemmen op de activiteit waarvoor een melding moet worden gedaan. De vereisten zijn zo concreet mogelijk geformuleerd en toegespitst op de specifieke activiteit om duidelijkheid te bieden aan de melder en om de administratieve lasten te beperken.
 - Terughoudend omgaan met indieningsvereisten die tot een onderzoekplicht leiden. Een onderzoek wordt alleen voorgeschreven als het evident nodig is.
 - De eisen die samenhangen met de digitaliseerbaarheid van de regels in acht nemen (zie ook paragraaf 1.9 van de [Leidraad wetgevingskwaliteit stelsel Omgevingswet](#)). Voor de indieningsvereisten betekent dat:
 - o Ordenen van algemeen naar specifiek.
- De opsomming met indieningsvereisten begint met de gegevens en bescheiden die altijd moeten worden verstrekt. De gegevens en bescheiden die alleen hoeven te worden verstrekt als aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan volgen daarna.

Formuleer een voorwaarde als volgt: plaats een dubbele punt tussen de voorwaarde en het indieningsvereiste en gebruik de formulering 'als het gaat om'. Zie verder de [Leidraad wetgevingskwaliteit stelsel Omgevingswet](#), paragraaf 2.2.5 (toepassingsvoorwaarde).

model:

⁵ Voor een deel komen deze overeen met de ontwerpprincipes en uitgangspunten die zijn gehanteerd voor het uitwerken van de aanvraagvereisten voor omgevingsvergunningen die zijn geregeld in hoofdstuk 7 Omgevingsregeling (zie ook paragraaf 3.6.2 van de Handreiking Omgevingsregeling; die handreiking zal binnenkort worden ontsloten via de site van het Kenniscentrum Wetgeving en Juridische zaken (KCWJ)).

x. als het gaat om [voorwaarde]: [aanvraagvereiste(n)].

Voorkom vage voorwaarden zoals 'voor zover nodig' en 'als dit van toepassing is'. Het moet duidelijk zijn wanneer iets precies nodig of van toepassing is.

- Aangeven in welke eenheid een gegeven of bescheiden moet worden verstrekt, bijvoorbeeld: het lozingsdebiet in kubieke meters per dag en het nominaal thermisch ingangsvermogen in megawatt.
In bijlage II bij de [Leidraad wetgevingskwaliteit stelsel Omgevingswet](#) zijn vuistregels opgenomen voor een consistent gebruik van symbolen, meeteenheden en getallen.
- Elk indieningsvereiste opnemen in een apart onderdeel. Er worden dus geen indieningsvereisten gecombineerd in een onderdeel.

Voorbeeld:

Dus niet:

2. Een melding bevat:

- a. de maximale verwerkingscapaciteit in tonnen per jaar en de ligging van de geuremissiepunten;
- b. (...)

Maar wel:

2. Een melding bevat:

- a. de maximale verwerkingscapaciteit in tonnen per jaar;
- b. de ligging van de geuremissiepunten;
- c. (...)

Modellen melding

Artikel x (melding)

- 1. Het is verboden de activiteit, bedoeld in artikel x, te verrichten zonder dit ten minste vier weken voor het begin ervan te melden.
- 2. Dit artikel is niet van toepassing als de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in hoofdstuk x.

Artikel x (melding)

- 1. Het is verboden de activiteit, bedoeld in artikel x, te verrichten zonder dit ten minste vier weken voor het begin ervan te melden.
- 2. Een melding bevat:
 - a. (...);
 - b. (...); en
 - c. (...).
- 3. Ten minste vier weken voordat de activiteit op een andere manier wordt verricht dan overeenkomstig die gegevens, wordt een melding gedaan.
- 4. Dit artikel is niet van toepassing als de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in hoofdstuk x.

Artikel x (gebruiksmelding)

- 1. Het is verboden een bouwwerk te gebruiken zonder dit ten minste vier weken voor het begin van het gebruik van het bouwwerk te melden.
- 2. Het eerste lid is alleen van toepassing, als in het bouwwerk meer personen aanwezig zijn dan in tabel 6.6 is aangegeven.

Artikel x (gegevens en bescheiden na gebruiksmelding)

Als door het veranderen van het bouwwerk waarvoor eerder een gebruiksmelding is gedaan een afwijking ontstaat van de bij die melding verstrekte gegevens en bescheiden, worden de gewijzigde gegevens en bescheiden ten minste vier weken voor die verandering verstrekt.

3.8 Verstrekken van gegevens en bescheiden en informeren

Bij verplichtingen om gegevens en bescheiden te verstrekken aan het bevoegd gezag of om het bevoegd gezag te informeren kan het zowel gaan om informatie die voor het begin van de activiteit moet worden verstrekt, als om informatie die periodiek of alleen in bepaalde omschreven situaties moet worden verstrekt. Deze informatieverplichtingen moeten worden onderscheiden van de meldingsplicht: bij een meldingsplicht is het verboden de activiteit te verrichten zonder voorafgaande melding. Bij een informatieplicht geldt zo'n verbod niet (zie de paragrafen 2.3.4 en 3.2 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Bal, *Stb.* 2018, 293, p. 507 en 528). Zie over de melding paragraaf 3.7.

Met het woord 'bescheiden' wordt bedoeld op documenten, terwijl met 'gegevens' wordt bedoeld op andersoortige informatie. Zie *Kamerstukken II* 1988/89, 21221, 3, p. 88.

Een informatieverplichting wordt opgenomen om het bevoegd gezag te informeren zonder dat een verbod geldt om met de activiteit te beginnen.

Als om informatie wordt gevraagd, is dat zo beperkt, concreet en eenduidig mogelijk. Er wordt niet om informatie gevraagd waarover het bevoegd gezag al de beschikking heeft.

Een informatieverplichting wordt altijd in een apart artikel opgenomen en dus niet als lid van een ander artikel. Als bepaalde concrete gegevens en bescheiden moeten worden verstrekt, zoals een rapport of een verslag, kan het beste worden gekozen voor een artikel 'gegevens en bescheiden'. Als het verstrekken vormvrij kan, is een artikel 'informeren' de beste keuze.

Voor het regelen van het verstrekken van gegevens en bescheiden en het informeren gelden de ontwerpprincipes en uitgangspunten die ook gelden voor meldingen (zie paragraaf 3.7). De eisen die samenhangen met de digitaliseerbaarheid van de regels worden dus bijvoorbeeld ook hier in acht genomen.

Modellen gegevens en bescheiden

Artikel x (gegevens en bescheiden: (...))

Ten hoogste (...) na (...) wordt (...) verstrekt aan het bevoegd gezag, bedoeld in (...).

Artikel x (gegevens en bescheiden: (...))

1. Ten minste (...) weken voor het begin van de activiteit, bedoeld in artikel (...), worden aan het bevoegd gezag, bedoeld in artikel (...), gegevens en bescheiden verstrekt over:

- a. de verwachte datum van het begin van de activiteit; en
- b. de verwachte duur ervan.

2. Ten minste (...) weken voordat de gegevens en bescheiden, bedoeld in het eerste lid, wijzigen, worden de gewijzigde gegevens verstrekt aan het bevoegd gezag.

Artikel x. (informeren: (...))

Het bevoegd gezag, bedoeld in (...), wordt jaarlijks voor 1 maart geïnformeerd over de (...) over het daaraan voorafgaande kalenderjaar.

3.9 Aanwijzing vergunningplichtige gevallen

Bal

In het Bal worden alleen activiteiten als vergunningplichtig geval aangewezen als:

- internationale regels daartoe verplichten (denk aan de richtlijn industriële emissies);
- voorafgaande toestemming van het bevoegd gezag nodig is, bijvoorbeeld door de aard van de activiteiten en de risico's voor de fysieke leefomgeving;
- met algemene regels niet kan worden volstaan; specifieke, op de activiteit toegesneden, voorschriften zijn nodig ter bescherming van de fysieke leefomgeving; of
- een individuele afweging noodzakelijk is.

Zie voor de beleidsmatige uitgangspunten voor de keuze tussen een meldingsplicht en een vergunningplicht paragraaf 3.5 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Bal (*Stb.* 2018, 293, p. 544 e.v.).

Er wordt niet gekozen voor een vergunningplicht als voor de beoordeling van de vergunningaanvraag alleen een locatiespecifieke afweging is vereist. Het gaat dan bijvoorbeeld om afwegingen of een activiteit na toepassing van de regels in het Bal kan worden toegestaan op een bepaalde locatie, het aanhouden van afstanden tot beperkt kwetsbare, kwetsbare of zeer kwetsbare gebouwen of beperkt kwetsbare of kwetsbare locaties of de vraag welke regels er nodig zijn om de gebruiksruimte van de ondergrond optimaal te verdelen voor bodemenergiesystemen. Dergelijke afwegingen moeten worden gemaakt in het kader van het omgevingsplan en passen niet bij de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit (zie paragraaf 2.12 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Invoeringsbesluit Omgevingswet, *Stb.* 2020, 400, p. 1020 e.v.).

De omvang van de vergunningplicht is afgestemd op de risico's voor de fysieke leefomgeving. Bij veel activiteiten wordt de vergunning beperkt tot datgene waarvoor daadwerkelijk individuele beoordeling nodig is. Zo hoeft niet altijd de gehele activiteit vergunningplichtig te zijn; soms kan bijvoorbeeld worden volstaan met het vergunningplichtig maken van het exploiteren van een technische installatie. Bij een beperkt aantal complexe bedrijven met substantiële risico's voor de fysieke leefomgeving is de omgevingsvergunning wel het voornaamste normerende document en omvat deze de gehele activiteit. Gedeputeerde staten zijn bevoegd gezag voor alle algemene rijksregels en vergunningplichten die voor deze bedrijven gelden, met uitzondering van wateractiviteiten, waarvoor het waterschap of de Minister van Infrastructuur en Waterstaat het bevoegd gezag is.

Als voor een bepaalde activiteit wordt overwogen om al dan niet een vergunningplicht in te stellen, zijn behalve de hiervoor beschreven beleidsmatige argumenten ook de wettelijke grondslagen relevant. De Omgevingswet kent twee grondslagen. In de eerste plaats zijn in artikel 5.1, eerste lid, Omgevingswet de activiteiten opgesomd waarvoor een vergunningplicht geldt tenzij het gaat om een bij AMvB aangewezen geval. Deze activiteiten, zoals omgevingsplanactiviteiten, rijksmonumentenactiviteiten en ontgrondingsactiviteiten, zijn dus altijd vergunningplichtig, tenzij in het Bal of het Bbl de activiteit als vergunningvrij geval is aangewezen. In de tweede plaats zijn in artikel 5.1, tweede lid, Omgevingswet de activiteiten opgesomd die alleen vergunningplichtig zijn als het gaat om een bij AMvB aangewezen geval. Deze activiteiten, zoals bouwactiviteiten en milieubelastende activiteiten, zijn dus in beginsel niet vergunningplichtig, maar kunnen in het Bal of Bbl wel als vergunningplichtig geval worden aangewezen.

Uit de formulering van een artikel moet blijken of de vergunningplicht direct uit de wet volgt of dat het gaat om een bij AMvB aangewezen vergunningplicht. Verwijs daarom in het artikel naar artikel 5.1, eerste lid, of artikel 5.1, tweede lid, Omgevingswet.

Een tweede vuistregel is om in het artikel waarin de vergunningplicht of een vergunningvrij geval wordt aangewezen, te verwijzen naar het artikel waarin de activiteit wordt aangewezen. In hoofdstuk

3 Bal zijn in de verschillende paragrafen bijvoorbeeld de milieubelastende activiteiten aangewezen. Dat gebeurt in het eerste artikel van een paragraaf. Soms worden dan in het daaropvolgende artikel de vergunningplichtige gevallen aangewezen. Die gevallen moeten altijd een deelverzameling zijn van de aangewezen activiteiten. Door in het artikel met de aanwijzing van de vergunningplichtige of vergunningvrije gevallen te verwijzen naar het artikel waarin de activiteit wordt aangewezen, wordt voorkomen dat het vergunningplichtige of vergunningvrije geval ruimer is dan de omschrijving van de activiteit. Als de gehele activiteit vergunningplichtig of vergunningvrij wordt (uitzonderlijk), hoeft alleen te worden terugverwezen naar het artikel waarin de activiteit wordt aangewezen (zie eerste model hieronder).

Als een deel van de activiteit vergunningplichtig/vergunningvrij is, dan wordt dit aangegeven met '... voor zover' (zie tweede en derde model hieronder).

Als de gehele activiteit vergunningplichtig wordt als een bepaalde voorwaarde wordt vervuld, dan wordt dit aangegeven met '... als het gaat om' (zie vierde model hieronder).

Vuistregels voor het aanwijzen van vergunningplichtige en vergunningvrije gevallen

- Verwijs in het artikel naar artikel 5.1, eerste lid, of artikel 5.1, tweede lid, Omgevingswet zodat uit de formulering blijkt of de vergunningplicht direct uit de wet volgt of dat het gaat om een bij AMvB aangewezen vergunningplicht.
- Verwijs in het artikel waarin de vergunningplicht of een vergunningvrij geval wordt aangewezen naar het artikel waarin de activiteit wordt aangewezen.

Modellen aanwijzing vergunningplichtige en vergunningvrije gevallen Bal

Artikel x (aanwijzing vergunningplichtige gevallen)

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een (...) activiteit te verrichten, geldt voor de (...) activiteit, bedoeld in artikel x.

Artikel x (aanwijzing vergunningplichtige gevallen)

Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een (...) activiteit te verrichten, geldt voor de (...) activiteiten, bedoeld in artikel x, voor zover het gaat om:

- a. (...); of
- b. (...).

Artikel x (aanwijzing vergunningvrije gevallen: (..) activiteiten)

Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, van de wet om zonder omgevingsvergunning een (...) activiteit te verrichten, geldt niet voor de activiteit, bedoeld in artikel x, voor zover het gaat om:

- a. (...); of
- b. (...).

Artikel x (aanwijzing vergunningplichtige gevallen)

Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een (...) activiteit te verrichten, geldt voor de (...) activiteit, bedoeld in artikel x, als het gaat om (...).

Als de aanwijzing van de vergunningplicht voorwaardelijk is geformuleerd ('voor zover het gaat om') en de voorwaarden in een opsomming staan, dan wordt in de opsomming aan het slot van het voorlaatste onderdeel 'of' gebruikt. Er is dan sprake van een alternatieve opsomming waarbij 'of' moet worden gelezen als 'en/of'. Zie ook aanwijzing 3.12 van de Aanwijzingen voor de regelgeving (indien in een opsomming van gevallen 'of' wordt gebruikt, is daaronder mede begrepen de situatie dat meer dan een van de genoemde gevallen zich tegelijk voordoen).

Voorbeeld:

Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een milieubelastende activiteit te verrichten, geldt voor de milieubelastende activiteiten, bedoeld in artikel 3.111, voor zover het gaat om:

- a. het maken van asfalt of asfaltproducten; **of**
- b. het maken van kalkzandsteen of cellenbeton.

Bbl

Met de Invoeringswet Omgevingswet is in de vergunningplicht voor bouwactiviteiten een 'knip' aangebracht met het oog op een preventieve toets aan:

- de regels over de technische bouwkwaliteit (opgenomen in het Bbl); en
- de ruimtelijke regels in het omgevingsplan.

De vergunningplicht met het oog op de regels over de technische bouwkwaliteit is opgenomen in artikel 5.1, tweede lid, onder a, Omgevingswet. Deze vergunningplicht geldt alleen voor zover het gaat om een activiteit die in het Bbl als vergunningplichtig is aangewezen. De vergunningplichtige gevallen zijn aangewezen in afdeling 2.3 Bbl.

De vergunningplicht met het oog op de regels in het omgevingsplan (omgevingsplanactiviteit) is opgenomen in artikel 5.1, eerste lid, onder a, Omgevingswet. Deze is met de 'bruidsschat' van het Invoeringsbesluit Omgevingswet in het omgevingsplan van rechtswege van elke gemeente opgenomen. Na inwerkingtreding is het een gemeentelijke keuze hoe deze vergunningplicht, indieningsvereisten, beoordelingsregels en uitzonderingen (blijven) luiden.

In afdeling 2.3 Bbl zijn wel enkele activiteiten opgenomen die nooit vergunningplichtig voor de omgevingsplanactiviteit kunnen zijn. Ongeacht wat het omgevingsplan hierover zegt, mogen deze activiteiten dus in geheel Nederland zonder vergunning worden verricht. Het gaat hier bijvoorbeeld om een dakkapel in het achterdakvlak, gewoon onderhoud en infrastructurele voorzieningen.

Model aanwijzing vergunningplichtige gevallen Bbl

Artikel x (aanwijzing vergunningplichtige gevallen bouwactiviteit)

Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een bouwactiviteit te verrichten geldt voor een bouwactiviteit, tenzij deze betrekking heeft op een van de volgende bouwwerken:

- a. (...);
- b. (...)

3.10 Gelijkwaardige maatregelen

Om bij maatregelen die in algemene regels zijn voorgeschreven flexibiliteit te waarborgen, bevat artikel 4.7 Omgevingswet de regeling van gelijkwaardigheid. Degene die de activiteit verricht heeft het recht om een maatregel toe te passen die gelijkwaardig is aan de maatregel die in de algemene regels is voorgeschreven, tenzij dat recht in die algemene regels expliciet is uitgesloten. Met de gelijkwaardige maatregel moet ten minste hetzelfde resultaat worden bereikt als met de voorgeschreven maatregel is beoogd. Het is aan degene die de activiteit verricht om aan te tonen dat een maatregel gelijkwaardig is. De beoordeling van de gelijkwaardigheid richt zich dus op de doelen die met de voorgeschreven maatregelen worden behartigd. Bij middelvoorschriften zou de beoordeling van gelijkwaardigheid kunnen worden bemoeilijkt doordat discussie zou kunnen ontstaan over de vraag welke belangen in de beoordeling van gelijkwaardigheid moeten worden betrokken. Daarom is het van belang om in de regels waarin verplichte maatregelen worden voorgeschreven, te vermelden met het oog op welke doelen de regels zijn gesteld.

Voorbeeld

Als een bepaalde maatregel is voorgeschreven met het oog op de bescherming van de bodem, dan toetst het bevoegd gezag bij een beoordeling op gelijkwaardigheid alleen of de alternatieve maatregel een gelijkwaardige bescherming van de bodem oplevert. Als dat het geval is, dan moet het bevoegd gezag toestemming verlenen om de gelijkwaardige maatregel te treffen. Het bevoegd gezag mag de toestemming niet onthouden op grond van het feit dat de alternatieve maatregel meer hinder oplevert dan de voorgeschreven maatregel. Uiteraard zal de alternatieve maatregel wel moeten voldoen aan eventuele regels over geluidhinder of geurhinder.

Artikel 4.7, eerste lid, Omgevingswet gaat ervan uit dat het bevoegd gezag eerst moet instemmen met de toepassing van een gelijkwaardige maatregel. Degene die een gelijkwaardige maatregel wil toepassen, moet aantonen dat met die maatregel ten minste hetzelfde resultaat wordt bereikt als met de voorgeschreven maatregel is beoogd. Gelet op de complexiteit hiervan is het meestal wenselijk dat het bevoegd gezag aan de hand van door degene die de activiteit verricht overgelegde gegevens toetst of dat inderdaad zo is. Vandaar dat in het Bal over het algemeen geen gebruik is gemaakt van de mogelijkheid die het tweede lid van artikel 4.7 Omgevingswet biedt. Het tweede lid van dat artikel biedt de mogelijkheid om in algemene regels te bepalen dat toepassing van gelijkwaardige maatregelen mogelijk is zonder voorafgaande instemming, al dan niet met een voorafgaande melding. Van deze mogelijkheid is in het Bal alleen gebruik gemaakt in de gevallen waarbij dit een voortzetting is van huidig recht. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.3.2 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Bal (*Stb.* 2018, 293, p. 531 e.v.).

In het Bbl wordt onderscheid gemaakt tussen activiteiten waarvoor wel of geen melding is verplicht. Als het gaat om een activiteit waarvoor een melding is voorgeschreven, is voorafgaande toestemming niet vereist maar moet voor het treffen van de gelijkwaardige maatregel wel eerst een melding worden gedaan aan het bevoegd gezag. Als het gaat om een activiteit waarvoor een voorafgaande melding niet is verplicht en ook geen vergunningplicht geldt, is voorafgaande toestemming niet vereist en hoeft ook geen melding te worden gedaan voordat een gelijkwaardige maatregel wordt getroffen (artikel 2.4 Bbl).

De term 'maatregel' moet breed worden opgevat. Hieronder worden verstaan maatregelen, zoals voorzieningen, werkwijzen en meetmethoden. De regeling over het treffen van een gelijkwaardige maatregel is alleen relevant bij verplichte maatregelen (middelvoorschriften). Bij een doelvoorschrift, eventueel in combinatie met erkende maatregelen, bestaat al ruimte om het doel op eigen wijze te behalen. Zie voor voorbeelden paragraaf 3.11.

Vuistregels

- Als de hoofdregel van artikel 4.7 Omgevingswet geldt (voorafgaande toestemming van het bevoegd gezag is vereist), dan alleen regelen wie het bevoegd gezag is (zie paragraaf 3.3).
- Als het wenselijk is om van de hoofdregel af te wijken (geen voorafgaande toestemming vereist), dan moet dat specifiek worden geregeld. In het Bbl is dat al in zijn algemeenheid gedaan in artikel 2.4.
- Als het wenselijk is dat een voorafgaande melding moet worden gedaan, dan kan ook worden bepaald dat bij de melding gegevens en bescheiden moeten worden verstrekt die het bevoegd gezag nodig heeft om de gelijkwaardigheid te toetsen.

Modellen gelijkwaardige maatregel

Artikel x (treffen gelijkwaardige maatregel)

Als een gelijkwaardige maatregel betrekking heeft op maatregelen als bedoeld in artikel x, is toestemming als bedoeld in artikel 4.7 van de wet niet vereist.

Artikel x (melding: treffen gelijkwaardige maatregel)

1. Als een gelijkwaardige maatregel betrekking heeft op maatregelen als bedoeld in artikel x, is:
 - a. toestemming als bedoeld in artikel 4.7 van de wet niet vereist; en
 - b. het verboden de maatregel te treffen zonder dit ten minste vier weken van tevoren te melden.
2. Een melding bevat:
 - a. een beschrijving van de maatregel die zal worden getroffen; en
 - b. gegevens waaruit blijkt dat met de gelijkwaardige maatregel ten minste hetzelfde resultaat wordt bereikt als met de voorgeschreven maatregel is beoogd.

Artikel x (gelijkwaardigheid bij melding of vergunningsvrije activiteit)

1. Als een gelijkwaardige maatregel betrekking heeft op een activiteit waarvoor in dit besluit een melding is voorgeschreven:
 - a. is voorafgaande toestemming als bedoeld in artikel 4.7 van de wet niet vereist; en
 - b. is het verboden deze maatregel te treffen zonder voorafgaande melding.
2. Als een gelijkwaardige maatregel betrekking heeft op een activiteit waarvoor op grond van de wet geen omgevingsvergunning is vereist en waarvoor in dit besluit geen melding is voorgeschreven, is voorafgaande toestemming als bedoeld in artikel 4.7 van de wet niet vereist.

Het derde lid van artikel 4.7 Omgevingswet geeft de mogelijkheid om het gelijkwaardigheidsbeginsel uit te sluiten of de toepassing daarvan te begrenzen. Daarvan is in het Bbl gebruik gemaakt in afdeling 7.1 door het gelijkwaardigheidsbeginsel uit te sluiten bij activiteiten met asbest of asbesthoudende producten die alleen mogen worden verricht door een gecertificeerd bedrijf. Reden voor die uitsluiting is dat het in verband met risico's voor mens en milieu ongewenst is om toepassing van eventuele gelijkwaardigheden te laten plaatsvinden buiten het kader van de certificatieschema's die krachtens het Arbeidsomstandighedenbesluit op de bedoelde handelingen van toepassing zijn (zie paragraaf 2.3.4 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Bbl, *Stb.* 2018, 291, p. 177).

3.11 Doelvoorschriften en middelvoorschriften

Doelvoorschriften drukken het te bereiken doel uit in objectieve termen, zoals te meten of te berekenen eenheden (gekwantificeerd doel). Het is aan degene die de activiteit verricht om te bepalen hoe het doel wordt behaald. In het Bbl komen de doelvoorschriften veelal voor in de vorm van zogenoemde aansturingsartikelen (deze worden ook wel aangeduid als 'functionele eis'). Een aansturingartikel bevat een bepaald te bereiken doel.

Voorbeeld

Een bouwwerk is bestand tegen brand zodat geen sprake zal zijn van instorting die een gevaar oplevert voor het vluchten of voor hulpverlening bij brand, gedurende een redelijke tijd.

Middelvoorschriften schrijven bepaalde maatregelen voor. Dat kunnen zowel technische als organisatorische maatregelen zijn. Middelvoorschriften worden vaak ingezet als het niet mogelijk is een (gekwantificeerd) doelvoorschrift te formuleren, terwijl er wel een geschikte maatregel kan worden geformuleerd; zie paragraaf 3.2 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Bal (*Stb.* 2018, 293, p. 528 e.v.) en paragraaf 2.3.4 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Bbl (*Stb.* 2018, 291, p. 177 e.v.).

Middelvoorschriften komen voor in twee varianten:

- verplichte maatregelen; en
- erkende maatregelen.

Erkende maatregelen gaan altijd in combinatie met een bepaald (kwantitatief) doelvoorschrift. Erkende maatregelen zijn niet verplicht, maar als ze correct worden uitgevoerd, wordt aan het doelvoorschrift voldaan. De erkende maatregel geeft duidelijkheid en gebruiksgemak, het

doelvoorschrift laat ruimte voor zelfgekozen maatregelen en innovatie; zie verder paragraaf 2.3.4 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Bal (*Stb.* 2018, 293, p. 508 e.v.).

In het Bbl zijn aan de 'aansturingsartikelen' veelal erkende maatregelen gekoppeld.

Uitgangspunten

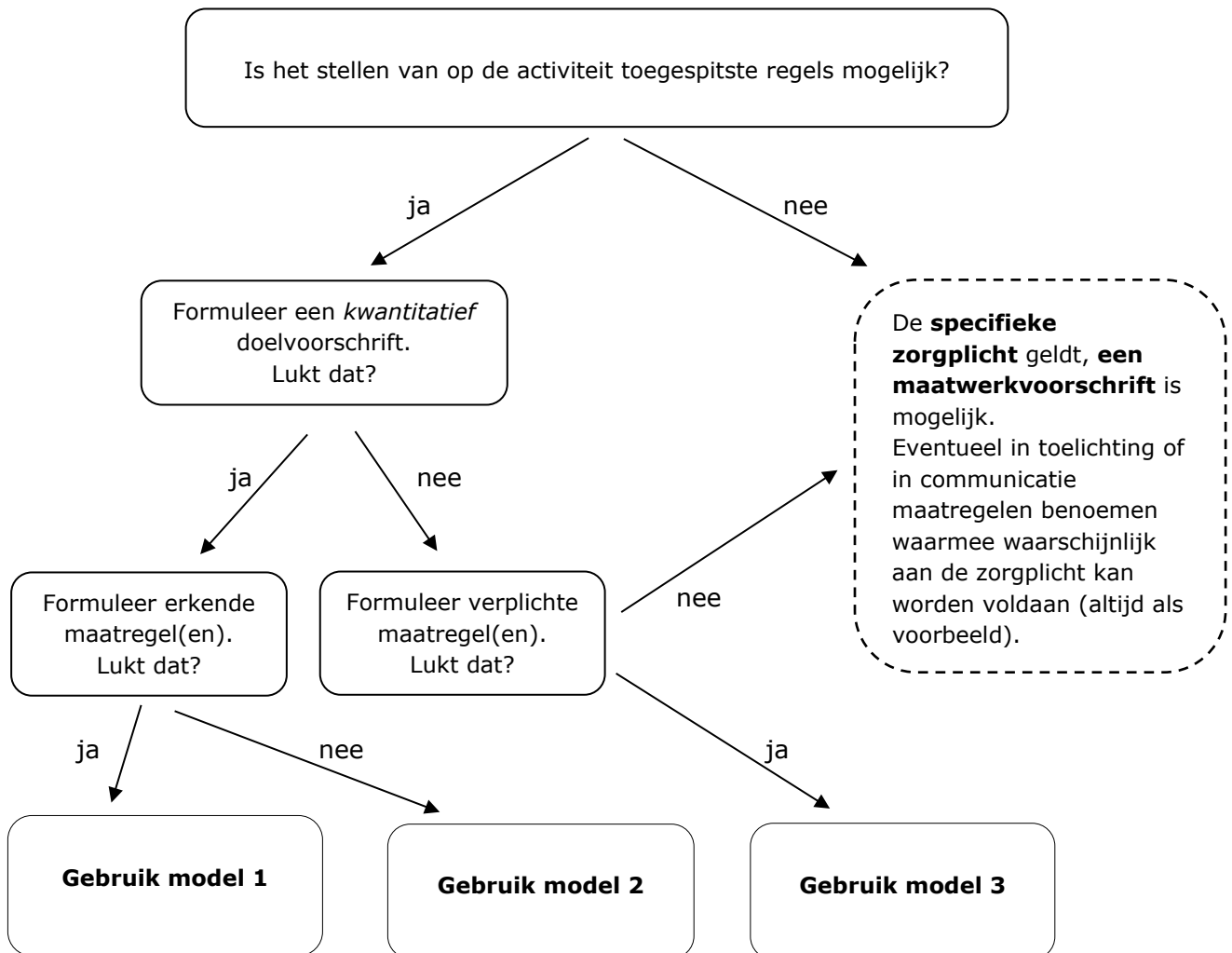
- Waar mogelijk wordt gekozen voor gekwantificeerde doelvoorschriften, zodat degene die de activiteit verricht maximale flexibiliteit heeft om eigen maatregelen te kiezen; een kwantitatief doelvoorschrift is objectiveerbaar (meetbaar, concreet) en bevat geen vage termen zoals 'aanvaardbaar risico' als dat niet op een andere wijze is geobjectiveerd. Een voorbeeld van een gekwantificeerd doelvoorschrift is artikel 4.694, eerste lid, Bal: Voor de emissie in de lucht is de emissiegrenswaarde van totaal stof 5 mg/Nm³, gemeten in een eenmalige meting.
- Als zowel gekwantificeerde doelvoorschriften als middelvoorschriften kunnen worden geformuleerd, worden de middelvoorschriften geformuleerd als 'erkende maatregelen'. Een voorbeeld van een erkende maatregel is artikel 4.694, derde lid, Bal: Aan het eerste lid wordt in ieder geval voldaan als de afgezogen emissies door een geschikte filtrerende afscheider worden gevoerd.
- Als wel gekwantificeerde doelvoorschriften kunnen worden geformuleerd maar geen erkende maatregelen, dan volstaat een doelvoorschrift.
- Bij voorkeur worden geen kwalitatieve doelvoorschriften opgenomen. Kwalitatief wil zeggen: niet concreet en niet meetbaar. Het verbinden van erkende maatregelen aan kwalitatieve doelvoorschriften holt de systematiek uit omdat niet altijd is vol te houden dat die maatregelen daadwerkelijk zullen leiden tot het vage/abstracte doel; bovendien lijken kwalitatieve doelvoorschriften vaak te veel op de specifieke zorgplichten. Een (fictief) voorbeeld van een kwalitatief doelvoorschrift is: De emissie in de lucht van stof levert geen onaanvaardbare hinder op voor de omgeving.
- Als geen gekwantificeerd doelvoorschrift kan worden geformuleerd, worden middelvoorschriften opgenomen in de vorm van verplichte maatregelen. Een voorbeeld van een verplichte maatregel is artikel 4.536, eerste lid, Bal: Met het oog op het voorkomen van verontreiniging van de bodem met vloeibare brandstoffen of ureum wordt op land getankt boven een aaneengesloten bodemvoorziening.
- Verplichte maatregelen kunnen in ieder geval aan de orde zijn als dat op grond van internationaal recht is verplicht of als het formuleren van een doelvoorschrift zou resulteren in het herhalen van een specifieke zorgplicht of de doelen van de Omgevingswet.
- Bij verplichte maatregelen wordt geen kwantitatief doelvoorschrift geformuleerd; als het namelijk mogelijk is een kwantitatief doelvoorschrift te formuleren, moeten de verplichte maatregelen worden omgezet in erkende maatregelen.

Formulering

- Een artikel met een doel- of middelvoorschrift of een informatieverplichting bevat geen normadressaat. Dat is namelijk al geregeld (zie paragraaf 3.4). Dus niet regelen: De eigenaar van een bouwwerk moet ervoor zorgen dat het bouwwerk is bestand tegen krachten die tijdens het beoogde gebruik op het bouwwerk worden uitgeoefend. Maar wel: Een bouwwerk is bestand tegen krachten die tijdens het beoogde gebruik op het bouwwerk worden uitgeoefend.
- Bij meer dan een maatregel (erkend of verplicht) in een lid wordt een opsomming gemaakt. Dit in verband met leesbaarheid, digitalisering en verwijzingen naar onderdelen vanuit andere AMvB's.
- Een opsomming is altijd cumulatief of facultatief, dus altijd 'en' of 'of' gebruiken aan het eind van het een na laatste onderdeel. Standaardopsommingen zijn limitatief; als dat niet zo is, wordt dat duidelijk gemaakt met de woorden 'in ieder geval' of 'ten minste' in de aanhef. Voor het gebruik van 'en' en 'of' bij opsommingen wordt verwezen naar paragraaf 2.3.3 van de [Leidraad wetgevingskwaliteit stelsel Omgevingswet](#).

- Het tweede lid van een artikel bevat geen doelvoorschrift, het bevat alleen erkende maatregelen om aan het doel uit het eerste lid te voldoen; een nieuw doelvoorschrift is dus een nieuw artikel.
- Een erkende maatregel kan zien op een deel van het doelvoorschrift, maar alleen als het gaat om te onderscheiden processen of handelingen. Zo kan bijvoorbeeld voor een stof een bepaald filter een erkende maatregel zijn waarmee aan de grenswaarde van een doelvoorschrift wordt voldaan, terwijl voor een andere stof alleen de grenswaarde geldt en er geen erkende maatregel is. Uit het artikel moet duidelijk blijken dat de erkende maatregel alleen op een deel van het doelvoorschrift ziet.
- Voor erkende maatregelen wordt de formulering 'wordt in ieder geval voldaan als' gebruikt.
- Een verplichte maatregel is zo concreet en gesloten mogelijk geformuleerd, dus niet in de vorm van een specifieke zorgplicht of een doelvoorschrift.
- Een artikel met een verplichte maatregel begint met het noemen van het oogmerk: 'Met het oog op (....) wordt (...)'; dat is van belang in verband met het treffen van gelijkwaardige maatregelen. In een artikel kunnen verschillende oogmerken worden genoemd als een bepaalde maatregel verschillende doelen dient. Het oogmerk wordt alleen in het eerste lid genoemd en wordt niet in elk lid herhaald.
- Het noemen van een oogmerk blijft achterwege bij artikelen waarin een bepaalde meting of controle verplicht wordt gesteld. Een oogmerk wordt ook niet opgenomen in artikelen met een doelvoorschrift in combinatie met erkende maatregelen; bij erkende maatregelen is namelijk geen beoordeling op gelijkwaardigheid aan de orde.
- Voor het formuleren van de bepalingen⁶ wordt het hieronder weergegeven stroomschema gebruikt.
- Voor het formuleren van de bepalingen worden de modellen gebruikt die onder het stroomschema zijn weergegeven.

⁶ Met uitzondering van algemene bepalingen, procedurevoorschriften en 'ordeningsartikelen' zoals artikelen met lozingsroutes.

Modellen

Model 1: (kwantitatief) doelvoorschrift met erkende maatregelen

Artikel x (lucht: emissie (...))

1. Voor de emissie in de lucht bij (...) is de emissiegrenswaarde van (...) (...), gemeten in een eenmalige meting.
2. Aan het eerste lid wordt in ieder geval voldaan als:
 - a. de emissies door een (...) worden gevoerd; of
 - b. het gebruik van (...) niet meer is dan (...).

Model 2: (kwantitatief) doelvoorschrift zonder erkende maatregelen

Artikel x (lucht: emissie (...))

Voor de emissie in de lucht zijn de emissiegrenswaarden voor (...), de waarden, bedoeld in tabel (...), gemeten in een continue of periodieke meting.

Model 3: verplichte maatregel

Artikel x (externe veiligheid: (...))

Met het oog op het waarborgen van de veiligheid wordt bij het verrichten van de activiteit, bedoeld in artikel x, voldaan aan (...).

Aansturingstabellen en gebruiksfuncties in het Bbl

Iedere paragraaf in de hoofdstukken 3 tot en met 5 van het Bbl heeft een aansturingartikel, meestal gevolgd door een tabel. De opbouw van deze artikelen is altijd hetzelfde. In het eerste lid is de functionele eis geformuleerd. In deze functionele eis is beschreven waaraan het bouwwerk wat betreft het onderwerp van die paragraaf, bijvoorbeeld paragraaf 4.3.4 (Geluidwering tussen ruimten), moet voldoen. In dat geval is in artikel 4.112, eerste lid, Bbl bepaald dat een bouwwerk bescherming biedt tegen geluidsoverlast tussen gebruiksfuncties en tussen ruimten in een woonfunctie. In het tweede lid staat dat wanneer voor een gebruiksfunctie in tabel 4.112 regels zijn aangewezen, voor die gebruiksfunctie aan het eerste lid wordt voldaan door naleving van de regels. In tabel 4.112 zijn in de verticale kolom de gebruiksfuncties opgenomen (altijd in dezelfde volgorde). Horizontaal zijn de verschillende artikelen en leden daarvan geplaatst. Zo kan in de tabel eenvoudig worden afgelezen of voor een bepaalde gebruiksfunctie een bepaald artikel of lid van toepassing is. In artikel 4.4 Bbl (toepassingsbereik: aansturingartikel niet van toepassing) is bepaald dat wanneer er voor een gebruiksfunctie in een tabel in hoofdstuk 4 geen regel is aangewezen, geen enkele regel van de paragraaf waarin de tabel is opgenomen op de gebruiksfunctie van toepassing is. Op deze hoofdregel zijn in artikel 4.4 enkele uitzonderingen gemaakt. In die gevallen is de functionele eis wel van toepassing, ook al zijn er voor een bepaalde gebruiksfunctie in de tabel geen regels aangewezen. Zie daarvoor de artikelsgewijze toelichting op dat artikel. In artikel 3.4 Bbl is voor bestaande bouw een soortgelijk artikel opgenomen.

Binnen één bouwwerk kan sprake zijn van verschillende soorten gebruik. Denk bijvoorbeeld aan een woongebouw met daaronder winkels en een parkeergarage. Elk bouwwerk heeft ten minste één gebruiksfunctie. Het Bbl kent de volgende 12 gebruiksfuncties: woonfunctie, bijeenkomstfunctie, celfunctie, gezondheidszorgfunctie, industrie functie, kantoorfunctie, logiesfunctie, onderwijsfunctie, sportfunctie, winkelfunctie, overige gebruiksfunctie, bouwwerk geen gebouw zijnde.

De hoofdgebruiksfuncties zijn soms onderverdeeld in nadere subgebruiksfuncties. Zo'n onderverdeling is alleen aan de orde wanneer die strikt noodzakelijk is voor het gewenste niveau van de eisen.

3.12 Modules

Om te voorkomen dat dezelfde set aan regels bij verschillende activiteiten moet worden herhaald, kan gebruik worden gemaakt van modules. Een module bevat algemene regels die bij meerdere activiteiten van toepassing kunnen zijn. Een module staat in een apart hoofdstuk of in een aparte afdeling of paragraaf ná de inhoudelijke regels over activiteiten. In de inhoudelijke regels wordt een module van toepassing verklaard ('aangezet').

Op dit moment zijn er alleen modules opgenomen in hoofdstuk 5 Bal, bijvoorbeeld voor het verrichten van eindonderzoek bodem en het treffen van energiebesparende maatregelen. In de modules kunnen de verplichtingen zijn geformuleerd als informatieverplichtingen, doelvoorschriften of middelvoorschriften. Zie voor die onderwerpen de paragrafen 3.8 en 3.11.

Om verwarring over de toepasselijkheid van modules te voorkomen, wordt het toepassingsbereik geregeld aan het begin van het hoofdstuk, de afdeling of de paragraaf.

Modellen toepassingsbereik module

Artikel x (toepassingsbereik: activiteiten)

Dit hoofdstuk is alleen van toepassing voor zover dat in de hoofdstukken x is bepaald.

Artikel x (toepassingsbereik)

Deze paragraaf is alleen van toepassing voor zover in hoofdstuk x met het oog op (...) is bepaald dat een (...) wordt toegepast.

Het 'aanzetten' van een module blijkt ook uit het opschrift van het artikel waarmee de module wordt 'aangezet'. Deze artikelen vertonen grote gelijkenis met de 'richtingaanwijzers' (zie paragraaf 4.1).

Model 'aanzetten' module

Artikel x (aanwijzing modules)

Bij het verrichten van de activiteit, bedoeld in artikel x, wordt voldaan aan de regels over:

- a. (...), bedoeld in paragraaf x; en
- b. (...).

4. Specifieke onderwerpen

4.1 Richtingaanwijzers in het Bal

Vanwege de omvang van de regels over milieubelastende activiteiten en lozingsactiviteiten en om het gebruiksgemak en de vindbaarheid van de regels te vergroten, is ervoor gekozen om in hoofdstuk 3 Bal zogenoemde richtingaanwijzers op te nemen. De richtingaanwijzer bevat een verwijzing naar paragrafen in hoofdstuk 4 of 5 Bal die relevant zijn voor degene die de activiteit verricht. Mocht diegene een (in hoofdstuk 3 aangewezen) activiteit verrichten maar geen activiteit die concreet wordt genoemd in de richtingaanwijzer, dan zijn de regels in hoofdstuk 4 of 5 niet van toepassing. Dat volgt niet alleen uit de artikelen met de richtingaanwijzers, maar ook uit de artikelen die het toepassingsbereik regelen van de hoofdstukken 4 en 5 (artikelen 4.1 en 5.1 Bal). Voor degene die de activiteit verricht geldt dan alleen de specifieke zorgplicht van artikel 2.11 Bal.

Voorbeeld

In artikel 3.93 Bal wordt als milieubelastende activiteit aangewezen het bereiden van drinkwater voor de openbare drinkwatervoorziening. Op grond van artikel 3.95 Bal moet bij het verrichten van die activiteit worden voldaan aan de regels over:

- a. het kleinschalig tanken, bedoeld in paragraaf 4.39;
- b. het grootschalig tanken, bedoeld in paragraaf 4.40; en
- c. het opslaan van goederen, bedoeld in paragraaf 4.104.

Als een drinkwaterbedrijf niet tankt en geen goederen opslaat, dan zijn de algemene regels van hoofdstuk 4 Bal niet van toepassing. Wel geldt de specifieke zorgplicht.

Model

Artikel x (algemene regels)

1. Bij het verrichten van de activiteit, bedoeld in artikel x, wordt voldaan aan de regels over (...), bedoeld in paragraaf (...).
2. Ook wordt voldaan aan de regels over (...), bedoeld in paragraaf (...).

4.2 Geen subdelegatie, wel (service)verwijzingen

De Omgevingswet bevat maar enkele bepalingen met een grondslag voor het bij of krachtens AMvB stellen van regels. Voor het Bal en het Bbl zijn die grondslagen er niet waardoor het niet mogelijk is om op grond van die besluiten nadere regels te stellen bij ministeriële regeling. Om in het Bal en het Bbl toch zichtbaar te maken dat een onderwerp nader wordt uitgewerkt bij ministeriële regeling, is in de relevante bepalingen met korte verwijzingen aangegeven dat, naast het besluit, ook een ministeriële regeling moet worden geraadpleegd. Die (service)verwijzingen strekken ertoe de gebruiker te attenderen op het bestaan van (nadere) regels in een ministeriële regeling. Met de ministeriële regeling wordt bedoeld de Omgevingsregeling waarin onder andere regels zijn gesteld over berekeningsmethoden, energiemaatregelen en dierenverblijven voor landbouwhuisdieren. Deze regels zijn gesteld op grond van artikel 4.3, derde lid, Omgevingswet dat een grondslag biedt om algemene regels bij ministeriële regeling te stellen, als deze uitvoeringstechnische, administratieve en meet- of rekenvoorschriften inhouden.

Modellen (service)verwijzingen naar ministeriële regeling

Op het berekenen van (...) zijn de bij ministeriële regeling gestelde regels van toepassing.

Aan (...) is in ieder geval voldaan door het treffen van de bij ministeriële regeling vastgestelde maatregelen.

Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een (...) activiteit te verrichten, geldt voor de activiteit, bedoeld in artikel x, voor zover die activiteit wordt verricht in een bij ministeriële regeling aangewezen (...) gebied.

Met het oog op (...) voldoet een (...) aan de bij ministeriële regeling gestelde regels.

4.3 Normalisatie

In het Bal en het Bbl wordt verwezen naar normen, richtlijnen, handreikingen enz., bijvoorbeeld voor het uitvoeren van analyses, het nemen van monsters of het verrichten van onderhoud. Dergelijke verwijzingen hebben als voordeel dat er geen gedetailleerde (technische) regels in het Bal en het Bbl hoeven te worden opgenomen. Voordat naar een norm⁷ wordt verwezen, moet worden vastgesteld dat daar een gerechtvaardigde reden voor is. Daarvoor is het kabinetsbeleid over normalisatie van belang.⁸ Volgens het kabinet is uitgangspunt bij het gebruik van normen in beleid of wetgeving dat de toepassing van normen vrijwillig is. Dit sluit aan bij het vrijwillige karakter van normalisatie en bij de Nieuwe Aanpak richtlijnen in Europees verband. Het beleid van de overheid is er dan ook op gericht om in beginsel op een niet-dwingende wijze te verwijzen naar NEN-normen zodat er vrije keuze is de norm wel of niet toe te passen.

Dwingende verwijzingen naar normen doen zich voor in de volgende varianten:

- in wet- en regelgeving is de verplichting opgenomen om aan de norm te voldoen; of
- in wet- en regelgeving wordt naar een norm verwezen, maar een andere norm mag ook worden toegepast als deze ten minste gelijkwaardig is. Maar om de gelijkwaardigheid te kunnen beoordelen, is het nodig om de norm waarnaar wordt verwezen in te zien.⁹

Voorbeeld dwingende verwijzing

Artikel 4.148 (lucht: meetmethoden)

1. Op het verrichten van emissiemetingen van totaal stof is NEN-EN 15259 van toepassing.
2. Op het verrichten van een eenmalige meting is voor totaal stof NEN-EN 13284-1 van toepassing.

Het verrichten van de metingen volgens de genoemde normen is een zogenoemde verplichte maatregel. Afwijken is alleen mogelijk met een maatwerkvoorschrift of met een toestemming tot het treffen van een (andere) gelijkwaardige maatregel.

Voorbeeld niet-dwingende verwijzing

Artikel 4.435 (externe veiligheid: koelinstallaties met kooldioxide of koolwaterstof)

1. Een koelinstallatie met kooldioxide of koolwaterstoffen is zo ontworpen en geïnstalleerd en wordt zo beheerd en onderhouden dat:
 - a. deze op een veilige wijze kan functioneren;
 - b. deze snel en veilig uit bedrijf kan worden genomen; en
 - c. onveilige situaties worden voorkomen.
2. Aan het eerste lid wordt in ieder geval voldaan als:
 - a. bij een koelinstallatie met kooldioxide: deze is ontworpen en geïnstalleerd en wordt beheerd en onderhouden volgens NPR 7601, paragraaf 5.7 en de hoofdstukken 7 en 8, met uitzondering van de paragrafen 8.3 en 8.6; of

⁷ Waar in het vervolg wordt gesproken over 'norm', wordt daar mede onder begrepen een richtlijn, handreiking en andere documenten die door organisaties buiten de overheid zijn ontwikkeld en vastgesteld.

⁸ Zie de brief van de Minister van Economische Zaken van 30 juni 2011, *Kamerstukken II* 2010/11, 27406, 193, en de brief van de Minister van Economische Zaken van 13 januari 2016, *Kamerstukken II* 2015/16, 27406, 222.

⁹ Vgl. paragraaf 3.7 van de NvT Bal, *Stb.* 2018, 293, p. 553 e.v. Zie ook:

[Normen voor producten, diensten of processen | Certificaten, normen en meetinstrumenten | Rijksoverheid.nl.](#)

b. bij een koelinstallatie met koolwaterstoffen: deze is ontworpen en geïnstalleerd en wordt beheerd en onderhouden volgens NPR 7600, hoofdstuk 7, met uitzondering van paragraaf 7.6, en hoofdstuk 8, met uitzondering van de paragrafen 8.3 en 8.6.

Het eerste lid is geformuleerd als een zogenoemd doelvoorschrift. In het tweede lid zijn de erkende maatregelen opgesomd. Als de erkende maatregelen worden getroffen, in dit geval het ontwerpen, installeren, beheren en onderhouden volgens de genoemde normen, dan wordt in ieder geval aan het doelvoorschrift voldaan. Er is geen verplichting om de genoemde normen toe te passen. Er kunnen ook andere normen worden toegepast mits aan het doelvoorschrift wordt voldaan.

Dwingende verwijzingen in wet- en regelgeving naar normen moeten volgens het kabinet worden beargumenteerd. Redenen voor dwingende verwijzingen kunnen zijn dat internationale wetgeving daartoe noodzaakt of omdat het wenselijk is dat een bepaalde meetmethode wordt gebruikt die is vastgelegd in een norm.

Normen waarnaar in wet- en regelgeving wordt verwezen, hoeven niet overeenkomstig de Bekendmakingswet te worden gepubliceerd. Als er dwingend naar een norm wordt verwezen, moet de norm wel kunnen worden ingezien om aan de wettelijke verplichting (bepaling met de verwijzing naar de norm) te kunnen voldoen. Daarom heeft het kabinet aangegeven dat nationale normen waarnaar dwingend wordt verwezen kosteloos beschikbaar moeten zijn. Met het NNI zijn afspraken gemaakt over het gratis ter beschikking stellen van NEN-normen. Het ministerie dat in wetgeving dwingend verwijst naar een NEN-norm zal voor het gratis beschikbaar stellen van die norm jaarlijks een bedrag moeten betalen aan het NNI (afkoop). Over andere normen die worden beheerd door andere organisaties zijn geen afspraken gemaakt over afkoop.¹⁰ Meer informatie over afkoop van normen kan worden verkregen van de medewerker van het departement die de coördinatie doet op het gebied van normalisatie. Artikel 14a, vierde lid, van de Bekendmakingswet verplicht ertoe dat als geen sprake is van afkoop of online beschikbaarstelling, dat de betreffende normen ter inzage worden gelegd door het bestuursorgaan dat de verwijzende norm vaststelt.¹¹

Het Bbl maakt gebruik van technische normen als bepalingsmethode. Deze normen (NEN-EN, NEN enz.) zijn nooit dwingend voorgeschreven. Door de wijze waarop naar normen wordt verwezen, is het altijd mogelijk om met een beroep op gelijkwaardigheid op een andere wijze aan de functionele eis van het eerste artikel van iedere paragraaf te voldoen.

Uitgangspunten

- Nagaan of verwijzen naar de norm noodzakelijk is.
- Als wordt verwezen, dan bij voorkeur op een niet-dwingende wijze.
- Dwingende verwijzingen kunnen wel, maar moeten worden gemotiveerd (zie hiervoor).
- Nederlandse normen waarnaar dwingend wordt verwezen, moeten kosteloos beschikbaar zijn.
- Bij niet-dwingende verwijzingen in het Bbl blijkt uit het aansturingsartikel voldoende duidelijk wat het oogmerk is en welk niveau van - bijvoorbeeld - veiligheid moet worden behaald, zodat raadpleging van de norm niet noodzakelijk is voor de toepassing van een gelijkwaardige maatregel.
- Er wordt alleen statisch verwezen. Dat betekent dat altijd de versie van de norm die moet worden toegepast, wordt aangeduid.

¹⁰ Internationale en Europese (geharmoniseerde) normen (zoals ISO- en EN-normen) vallen nl. buiten de afkoopregeling. Het auteursrecht van deze normen ligt bij ISO en CEN/CENELEC, niet bij NEN. Afkoop van dergelijke normen ligt dan ook redelijkerwijs bij de Europese Commissie.

¹¹ Dit is geen inbreuk op het auteursrecht. Normen ter inzage kunnen niet worden gekopieerd of meegenomen worden. Vgl. de [NvW](#) bij de wijziging van de Bekendmakingswet van 22 oktober 2019.

In het stelsel van de Omgevingswet worden de versies van de normen die moeten worden toegepast aangeduid in bijlage II bij de Omgevingsregeling. In het Bal en het Bbl zelf worden dus nooit de versies (nummer of jaartal) opgenomen.

Formulering

Geen formuleringen gebruiken als 'die voldoen aan NEN x' en 'die worden gebruikt conform NEN x'. De voorkeur heeft 'volgens NEN x'. In 'volgens' zit al besloten dat het moet voldoen aan, en in die NEN zelf wordt meestal al geregeld dat het 'moet worden gebruikt volgens'.

Modellen normalisatie

Dwingende verwijzingen (Bal):

Op het verrichten van (...) is NEN x van toepassing.

Op het verrichten van een (...) is van toepassing:

- a. voor (...): NEN x; en
- b. voor (...): NEN y.

Niet-dwingende verwijzing (Bal):

- 1. Een (...) is (uitwerking doelvoorschrift):
- 2. Aan het eerste lid wordt in ieder geval voldaan als (...) wordt verricht volgens NEN x.

Niet-dwingende verwijzing (Bbl):

Artikel x (aansturingsartikel)

- 1. Een bouwwerk is (doelvoorschrift).
- 2. Als voor een gebruiksfunctie in tabel x regels zijn aangewezen, wordt voor die gebruiksfunctie aan het eerste lid voldaan door naleving van die regels.

Artikel x (...)

De (...), bedoeld in artikel x, wordt bepaald volgens NEN x.

4.4 Conformiteitsbeoordelingen (zoals certificatie en inspectie) en accreditatie

Onder conformiteitsbeoordeling wordt verstaan het proces waarin wordt aangetoond of is voldaan aan de vastgestelde eisen voor een product, proces, dienst, systeem, persoon of instantie. Naast certificeren vallen daar ook onder ijken, testen, keuren en inspecteren. In het Bal en het Bbl komen verschillende vormen van conformiteitsbeoordeling voor, zoals:

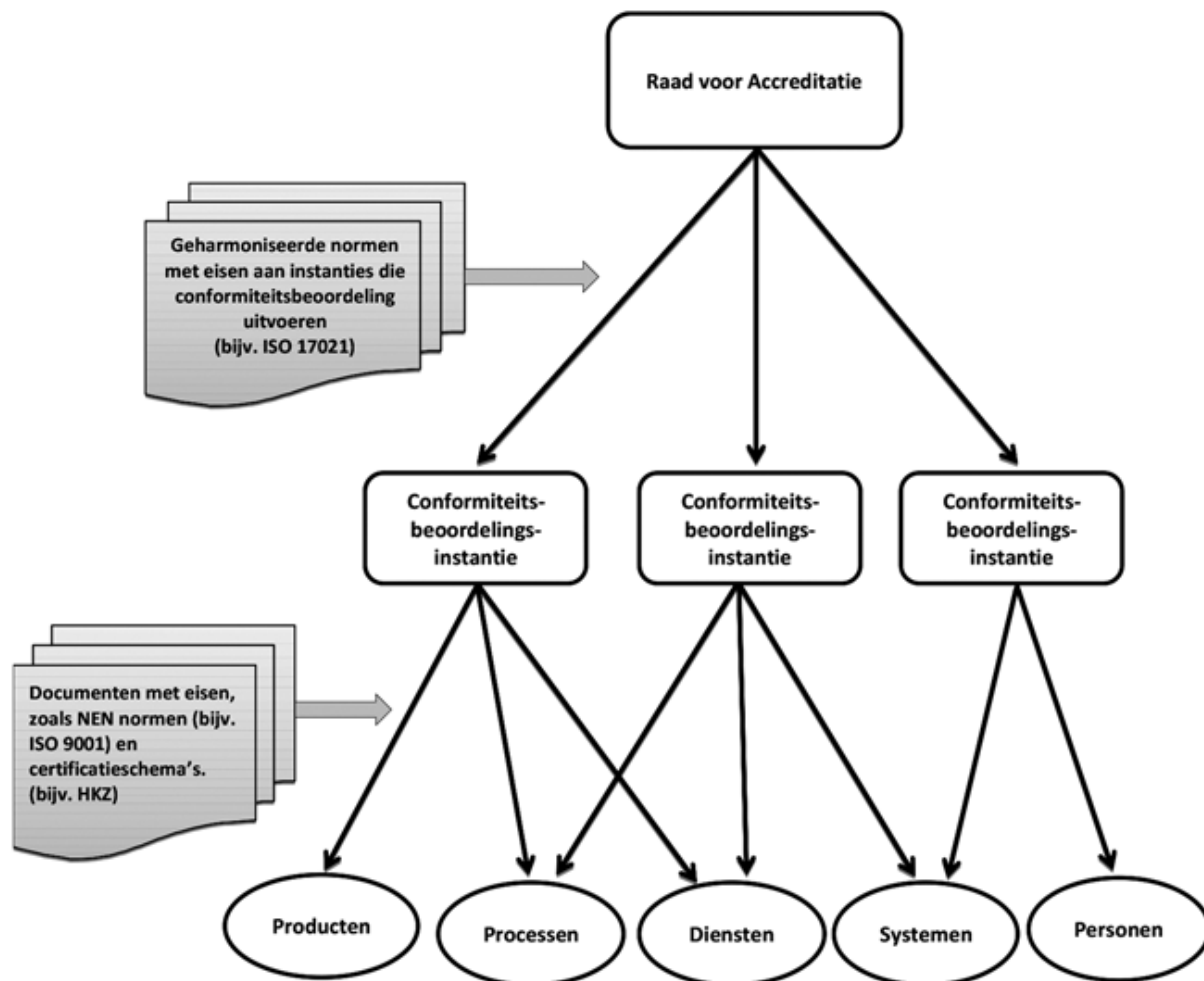
- certificering van personen, installaties en voorzieningen;
- keuring van installaties en voorzieningen;
- verrichten van laboratoriumanalyses; en
- verrichten van metingen.

Met accreditatie kan een conformiteitsbeoordelingsinstantie, zoals een certificatie-instantie, aantonen een bepaalde conformiteitsbeoordelingsactiviteit deskundig, onpartijdig en onafhankelijk uit te kunnen voeren. De nationale accreditatie-instantie, in Nederland is dat de Raad voor Accreditatie, beoordeelt of een conformiteitsbeoordelingsinstantie bij de uitvoering van specifieke conformiteitsbeoordelingsactiviteiten voldoet aan eisen uit geharmoniseerde normen en, wanneer dat van toepassing is, aanvullende eisen, bijvoorbeeld van een schemabeheerder. De schemabeheerder is vaak een certificatie-instantie maar soms is het schemabeheer ondergebracht bij een bepaalde organisatie. De SIKB faciliteert bijvoorbeeld een centraal college van deskundigen dat certificatie- en accreditatierichtlijnen vaststelt voor werkzaamheden in het bodembeheer.

Voor conformiteitsbeoordelingen en accreditatie is het standpunt van het kabinet relevant dat op 19 september 2016 door de toenmalige Minister van Economische Zaken is toegezonden aan de Tweede Kamer.¹² Het kabinetsstandpunt moet worden betrokken bij beleidskeuzen over het gebruik van conformiteitsbeoordeling en accreditatie in nieuw beleid en regelgeving. Ook moet het worden betrokken bij evaluaties van bestaand beleid en regelgeving. Afwijkingen van het kabinetsbeleid bij de vormgeving van nieuw beleid en bij de herziening van bestaand beleid zijn wel mogelijk maar moeten worden onderbouwd.

In de figuur hieronder is de samenhang weergegeven tussen conformiteitsbeoordeling en accreditatie.

Schema samenhang conformiteitsbeoordeling en accreditatie

Formulering

Voor de wijze van formulering zijn de uitgangspunten van het kabinet relevant over inhoud en vormgeving:

- a) De conformiteitsbeoordeling (in het stelsel van de Omgevingswet onder andere aangeduid als certificatie, keuring en analyse) moet passen binnen een van de volgende varianten:
 - i. geen eisen in regelgeving maar wel een verplichte conformiteitsbeoordeling;
 - ii. eisen in regelgeving en een conformiteitsbeoordeling geldt als enige manier om te bewijzen dat daaraan wordt voldaan; of

¹² Kamerstukken II 2015/16, 29304, nr. 6.

- iii. eisen in regelgeving en een conformiteitsbeoordeling geldt als erkende maatregel.
- b) Er moet worden voldaan aan de Europese eisen voor vrij verkeer van goederen en diensten. Dat betekent bijvoorbeeld dat er een regeling voor wederzijdse erkenning moet zijn. In de artikelen 1.3 en 1.2 van het Bal respectievelijk het Bbl zijn bepalingen met wederzijdse erkenning opgenomen.
- c) In de regelgeving moet worden vermeld op grond van welk document de conformiteitsbeoordeling moet worden afgegeven, bijvoorbeeld een certificaat op grond van BRL (...) of een inspectie volgens NEN (...). De verwijzing naar dat document moet statisch zijn (jaartal of versienummer wordt aangegeven in bijlage II bij de Omgevingsregeling). Het document mag geen algemeen verbindend voorschrift worden: het is alleen bedoeld voor de conformiteitsbeoordelingsinstantie (CBI) om beoordelingen uit te voeren.
- d) De CBI's die een in de regelgeving opgenomen conformiteitsbeoordeling uitvoeren, moeten onafhankelijk, onpartijdig en deskundig zijn. Om dat aan te tonen, moeten de instanties zijn geaccrediteerd. Eventueel zou met een andere methode kunnen worden aangetoond dat aan de eisen wordt voldaan. In de regelgeving moet worden aangegeven volgens welke geharmoniseerde norm (ISO/IEC 17000) de instantie moet zijn geaccrediteerd.
- e) De CBI's moeten door de minister worden aangewezen (of erkend). Vanwege de verantwoordelijkheid van de desbetreffende minister voor een bepaald stelsel van conformiteitsbeoordelingen, moet de aanwijzing (of erkenning) kunnen worden geschorst of ingetrokken.
- f) De regelgeving moet voorzien in overgangsbepalingen voor het geval een instantie haar aanwijzing/erkenning verliest en de certificaten moeten worden overgenomen door een andere instantie.
- g) Er moet duidelijkheid worden verschaft, bijvoorbeeld in de nota van toelichting, of de aangewezen CBI een bestuursorgaan is of niet. Bij wettelijk verplichte conformiteitbeoordelingen zal daar in ieder geval sprake van zijn.

Aan de uitgangspunten a tot en met d en g is in het stelsel van de Omgevingswet voldaan. Aan de uitgangspunten e en f wordt nog niet volledig voldaan. In de Omgevingswet ontbreekt een grondslag voor het erkennen/aanwijzen van conformiteitsbeoordelingsinstanties (zie ook aanwijzing 2.21 van de Aanwijzingen voor de regelgeving). Totdat een grondslag is opgenomen in de Omgevingswet kan gebruik worden gemaakt van de grondslagen in de Wet milieubeheer (artikel 11a.2), de Erfgoedwet (artikel 5.2) en de Woningwet (artikelen 3 en 120) waarvan ook in het nieuwe stelsel gebruik kan worden gemaakt omdat die grondslagen met de invoering van de Omgevingswet niet verdwijnen.

Modellen conformiteitsbeoordeling en accreditatie

Met het oog op (...), heeft een (...) een keurmerk waaruit blijkt dat het is goedgekeurd door een inspectie-instantie met een accreditatie volgens NEN-EN-ISO/IEC 17020 voor NEN x.

(...) dat voor een (...) wordt gebruikt is voor (...) gecertificeerd door een certificatie-instantie met een accreditatie volgens NEN-EN-ISO/IEC 17065 voor BRL x.

Aan (...) wordt in ieder geval voldaan als voor (...) een certificaat is verstrekt waaruit blijkt dat (...) is ontworpen volgens (...).

Het certificaat is verstrekt door een certificatie-instantie met een accreditatie volgens NEN-EN-ISO/IEC 17065 voor NEN x.

Een (...) is beoordeeld en goedgekeurd door een inspectie-instantie met een accreditatie volgens NEN-EN-ISO/IEC 17020 als type A voor [naam van de norm].

4.5 Bemonsteren, analyseren, berekenen en meten

In het Bal en het Bbl worden artikelen met een verplichting om te bemonsteren, analyseren, berekenen of meten zo eenduidig mogelijk vormgegeven.

Uitleg begrippen

- Met *bemonsteren* wordt bijvoorbeeld bedoeld het nemen van een monster uit de bodem of van afvalwater dat wordt geloosd in een oppervlaktewaterlichaam of van een stof die wordt geëmitteerd in de lucht.
- *Analyses* worden verricht in een laboratorium. Analyses vinden vaak plaats op basis van een monster.
- Eisen waaraan moet worden voldaan worden veelal uitgedrukt in bepaalde waarden. Om aan te tonen dat aan die waarden wordt voldaan, is soms voorgeschreven dat een *berekening* moet worden verricht. Voor externe veiligheid geldt bijvoorbeeld een grenswaarde voor het plaatsgebonden risico van 10^{-6} . Of aan die grenswaarde wordt voldaan, moet worden berekend volgens de daartoe in de Omgevingsregeling aangewezen berekeningsmethode.
- Bij *meten* gaat het meestal om het met behulp van apparatuur meten van emissies in een oppervlaktewaterlichaam of in de lucht.

Formulering

- Als een kwantitatief doelvoorschrift is opgenomen volgen, voor zover relevant, regels over hoe moet worden bemonsterd, geanalyseerd, berekend of gemeten. Dit is zowel van belang voor het bevoegd gezag (toezicht en handhaving) als voor degene die activiteit verricht ('zelfcontrole' – diegene wordt in staat gesteld om zelf na te gaan of aan het doelvoorschrift wordt voldaan, ook als dat niet verplicht is). Zoals hiervoor in paragraaf 3.11 al aangestipt, worden bij voorkeur geen kwalitatieve doelvoorschriften opgenomen (kwalitatief betekent hier: niet concreet en niet meetbaar).
- Aan een kwantitatief doelvoorschrift wordt soms de verplichting verbonden dat degene die de activiteit verricht, moet meten of berekenen en registreren of aan dat voorschrift wordt voldaan. Als dat het geval is, dan wordt dat in een apart artikel geregeld.
- Artikelen over bemonsteren, analyseren, berekenen of meten bevatten geen oogmerk.
- Als er voor een thema (bijvoorbeeld lozingen in een oppervlaktewaterlichaam of emissies in de lucht) meerdere doelvoorschriften zijn, dan worden de meetmethodes voor dat thema samengevoegd in één artikel. Meetmethodes voor lozingen worden niet samengevoegd met meetmethodes over lucht enz.

Modellen meetverplichtingen

De (...)concentratie van (...) van een (...) wordt continu gemeten.

Er wordt gemeten of aan (...) wordt voldaan.

Modellen meetmethoden en berekeningen

Op het verrichten van emissiemetingen van (...) is (...) van toepassing

De (...) wordt berekend volgens de formule: (...)

Op het berekenen van (...) zijn de bij ministeriële regeling gestelde regels van toepassing.

Op het bemonsteren van (...) is NEN-EN x van toepassing.

4.6 Opschriften van artikelen en paragrafen

Voor het bevorderen van de toegankelijkheid van de artikelen worden deze voorzien van een opschrift waarin zo kort en bondig mogelijk de inhoud van het artikel wordt geduid. Voor de algemene uitgangspunten voor het gebruik van opschriften wordt verwezen naar paragraaf 2.2.1 van de [Leidraad wetgevingskwaliteit stelsel Omgevingswet](#). In aanvulling daarop gelden voor het Bal en het Bbl de volgende ontwerpprincipes:

- Gebruik geen termen als 'voldoen aan', 'eisen voor' of 'maatregelen aan'.
- Geen haakjes gebruiken, behalve de haakjes om het opschrift heen. Dus niet: (water: lozingsroute bij spoelen (biologische) gewassen), maar: (water: lozingsroute bij spoelen gewassen).
- Begin met het thema van het artikel, gevolgd door een dubbele punt en een materiële aanduiding van de inhoud van het artikel, bijvoorbeeld: (water: lozingsroutes), (bodem: bodembeschermende voorziening). Gebruik geen dubbele punt waar het niet nodig is, dus gewoon (melding) en niet (melding: gehele activiteit), als er maar één melding is.¹³
- Herhaal niet het oogmerk uit het artikel.
- Artikelen waarin een bemonstering, analyse, berekening of meting verplicht wordt gesteld, hebben het opschrift (bodem/lucht/water: meetmethoden) enz.'. Berekeningen worden aangeduid met 'rekenmethode'.
- Emissiegrenswaarden worden aangeduid met '(lucht: emissiegrenswaarden)'. Er volgt alleen een nadere kleurings als er meerdere emissiegrenswaarden voor datzelfde thema zijn die blijkbaar niet in hetzelfde artikel zitten.

Voorbeelden opschriften artikelen

Artikel x (melding): voor meldingsartikelen.

Artikel x (water: lozingsroute afvalwater): als er geen onderscheid wordt gemaakt naar verschillende afvalwaterstromen.

Artikel x (water: lozingsroute afstromend hemelwater): als er verschillende lozingsroutes zijn voor verschillende afvalwaterstromen.

Artikel x (water: lozingsroutes afvalwater): als er meerdere lozingsroutes in het artikel worden voorgeschreven.

Artikel x (water: riooltekening)

Artikel x (bodem: bodembeschermende voorziening)

Artikel x (lucht: afdekken mestbassin)

Artikel x (geur: hygiëniseren van dierlijke meststoffen of digestaat)

Artikel x (veiligheid: mestvergistingsinstallatie)

Artikel x (lucht: emissiegrenswaarde)

Artikel x (lucht: meetmethode)

Artikel x (externe veiligheid: afstand)

Artikel x (informerende: veiligheidsafstand)

Artikel x (veiligheid: visuele inspectie)

¹³ Dus wel **Artikel x (melding: lozing op een oppervlaktewaterlichaam)**. Niet 'melding bij...'. Feitelijk staat nu veelal nog geen dubbele punt en soms wel 'bij' genoemd.

Artikel x (water: niet lozen afvalwater)
Artikel x (water: beperken uitspoeling)
Artikel x (afval: composteren van groenafval)
Artikel x (water: geen afvoer vanaf wasplaats)

Een paragraafopschrift begint met een werkwoord, maar zonder lidwoord. In de titel van een paragraaf wordt de enkelvoudsvorm gebruikt.

Voorbeelden opschriften paragrafen

§ 3.2.15 Opslaan van gevaarlijke stoffen in bulk of container en niet:
 § 3.2.15 Het opslaan van gevaarlijke stoffen in bulk of containers

4.7 Overgangsrecht

Om een soepele overgang van oud naar nieuw recht te bewerkstelligen kan overgangsrecht nodig zijn. Ook het eerbiedigen van bestaande rechten kan ertoe noodzaken om overgangsrecht op te nemen. In aanvulling op de algemene uitgangspunten voor overgangsrecht (zie [Leidraad wetgevingskwaliteit stelsel Omgevingswet](#), paragraaf 4.7) gelden voor het Bal en het Bbl de volgende vuistregels.

Uitgangspunten

- Overgangsrecht voor de overgang van instrumenten zoals vergunningen, maatwerk enz. van het huidige recht naar het nieuwe stelsel komt niet in het Bal of Bbl maar wordt onderdeel van het wijzigingsbesluit.
- Overgangsrecht dat direct of bijna direct is uitgewerkt komt niet in het Bal of het Bbl maar wordt onderdeel van het wijzigingsbesluit.
- Bestaand overgangsrecht dat is opgenomen in het recht dat opgaat in het stelsel van de Omgevingswet en dat ziet op het mogen continueren van een bepaalde, al geïmplementeerde maatregel, wordt in het Bal of het Bbl opgenomen.
- Overgangsrecht dat voor een langere termijn blijft gelden, wordt in het Bal of Bbl opgenomen.

Formulering

- De artikelen met overgangsrecht komen aan het einde van de paragraaf waarin de activiteit is geregeld waarvoor overgangsrecht nodig is.
- Per maatregel waarvoor overgangsrecht moet gelden, wordt een apart artikel gebruikt.
- Overweeg of de desbetreffende overgangsbepaling echt nog nodig is vanaf 2022 en voeg een einddatum toe. Eeuwigdurend overgangsrecht (zonder einddatum dus) is niet wenselijk gezien het streven naar BBT (beste beschikbare technieken).
- Een zinsnede als 'in afwijking van' is meestal niet nodig in een overgangsbepaling.

Modellen

Tot 1 januari 2023 is artikel (...) niet van toepassing op (...) als een (...) is geïnstalleerd voor 1 januari 2008.

Tot één jaar na inwerkingtreding van dit besluit gelden in afwijking van de waarden van tabel xx de waarden van de tabel in bijlage xx, voor de daarin opgenomen stoffen.

Tot (...) hoeft in afwijking van artikel xx niet te worden voldaan aan de kwaliteitseisen voor:

- a. (...);
- b. (...).

Zolang (...)blijft artikel (...) buiten toepassing.

Artikel (...) is niet van toepassing op (...) waarvan de (...) zijn gebouwd voor (...).

4.8 Overige aandachtspunten

Voor het opstellen van artikelen gelden in aanvulling op de [Leidraad wetgevingskwaliteit stelsel Omgevingswet](#) de volgende aandachtspunten:

- Als wordt gekozen voor globale normen, wordt bekeken in hoeverre het wenselijk of noodzakelijk is om nadere uitwerkingsregels te stellen.
- Gebruik bij het formuleren van algemene rijksregels bij voorkeur geen verboden maar geboden. Een gebod is een gedragsnorm en impliceert de verplichting om je aan de regel te houden. Bij handelen in strijd met die regel kan handhavend worden opgetreden (bestuursrechtelijk en/of strafrechtelijk). Een formulering in termen van een verbod wordt alleen gebruikt als een alternatieve formulering niet goed mogelijk is.

Voorbeelden van verboden

Artikel 2.13 (verordening bouwproducten)

1. Handelen in strijd met de plichten die voortvloeien uit de verordening bouwproducten is verboden.
(...)

Artikel 3.87 (labelverplichting kantoorgebouw)

1. Het is vanaf 1 januari 2023 verboden een kantoorgebouw in gebruik te nemen of te gebruiken zonder een geldig energielabel als bedoeld in artikel 6.27 met een energie-index van 1,3 of beter.
(...)

Voorbeelden van verboden die zijn geformuleerd in de vorm van een gebod

Artikel 4.636 (lucht: verbod verbranden metalen en kunststoffen)

1. Met het oog op het voorkomen van verontreiniging van de lucht worden geen kisten verbrand die zijn bekleed met lood en zink.
2. Metalen en kunststofonderdelen worden voor verbranding verwijderd.

Artikel 11.110 (verbod walvisvangst)

Walvissen worden niet vanuit een Nederlands schip gevangen of gedood, of aan boord van een Nederlands schip verwerkt.

COLOFON

Uitgegeven door

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Directie Constitutionele Zaken en Wetgeving
in samenwerking met Directoraat-generaal Bestuur, Ruimte en Wonen, Directie Ruimte en
Leefomgeving

Versie

1.0

Datum laatste wijziging

25 mei 2021

Contact

postbusomgevingswet@minbzk.nl